

A BUDAPESTI ÁLLAMI ELEMI
TANÍTÓKÉPZŐ-INTÉZET
ÉRTESÍTŐJE

AZ 1909—1910. ISKOLAI ÉVRŐL.

SZERKESZTETTE

Dr. BALÓ JÓZSEF

IGAZGATÓ.

BUDAPEST

PESTI KÖNYVNYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

1910.

I. Az iskolai év története.

1. *Általában.* Az 1909/10. iskolai év az augusztus 31-én tartott tanári gyűléssel kezdődött, amelyet szept. 1-én a javító-vizsgálatok, 2-án és 3-án a beiratkozások követtek. 4-én az iskolai év ünnepies megnyitása, 5-én, vasárnap *Veni Sancte*. A tanítás szeptember 6-án vette kezdetét, amely időtől kezdve egész isk. évben — a szabályszerű isk. szüneteket kivéve, zavartalanul folyt. Az évről ünnep június 12-én tartatott meg s ugyancsak ez időre értek véget — kivéve a gyakorló-iskolát — az osztályvizsgálatok is.

Beiratkozott az I. osztályba 39 növendék, a II. osztályba 32, a III. osztályba 32, a IV. osztályba 26 = 128 növendék. Maradt az isk. év végéig az I. osztályban 33, a II. osztályban 32, a III. osztályban 31, a IV. osztályban 24 = 120 növendék.

A gyak. iskola *mindennapi iskolájában* a tanítás szept. 6-án, a *gazdasági ismételőben* 13-án kezdődött; az *ifj. egyesület* szept. 21-én alakult meg. Az ifj. egyesület tagjainak száma ezen évben 25–12 között forgott, de mindig volt annyi, hogy a IV. éves növendékek mindegyike szerepelhessen önállóan is egy-egy összejövetelen, hol egy-egy kísérleti tanítással, hol egyesesen elméletibb természetű és gyakorlattal is összekötött próbálkozással, az igazgató ellenőrzésével választott tárgyakban és anyagban.

A gazdasági ismételő-iskola ez isk. évben is csak az I. és II. összevont osztállyal élt, de abban a reményben, hogy a következő isk. évben, az intézet új környékű új épületében a III. osztállyal egésze bővíülhet.

Az ifjusági egyesületek: *Segítő-egyesület*, *Önképzőkör*, *Abstinens-egyesület* is már szeptemberben megkezdték munkálkodásukat.

Veszedelmes betegség avagy járvány egész évben nem akadályozta sem a tanárkar, sem a növendékek munkáját; csupán az igazgató családjában fordult elő egy *vörheny* eset, ami miatt az igazgató novemberben 2 hétre ki volt tiltva az iskolából, de az is szerencsésen végződött.

A tanárkarban ez isk. évben csupán annyi volt a változás, hogy *Szokolay Antal*, róm. kath. hitoktató helyét *áprilistól* kezdődőleg *Hell Ferenc*, addigi *budaörsi* káplán foglalta el.

2. *Az intézet új épülete.* Az iskolai év kiemelkedő, fontosságban messzi időkre szóló, nagyobb eseménye az, hogy az intézetnek az előbbi *Értesítőben* említett új épületét 1909. okt. végén építeni kezdték. Ugyan az 1910/11. isk. évet nem lehet éppen az új épületben kezdeni, de ma minden jel arra vall, hogy a következő isk. év harmadik-negyedik hónapjában már ott lehet folytatni. Ott fog állni a kétemeletes, szépnek és célszerűnek ígérkező épület az I. ker., *Mozdony-, Hantos-út* és *Tatár-utca* sarkán, s evvel az 1869-ben létesült állami elemi tanítóképző-intézet új korszakát kezdi meg, amelyben szárnyait remélhetőleg teljesen kibontogathatja.

Lesznek modern helyiségei, középponti fűtéssel és villamvilágítással, lesz 1600 m² játék- és tornatér s lesz 800 öl² területű gazdasági kert. Az egész telek 2452 öl² területű.

Az igazgató s a tanárkar a legszebb tervekkel van tele az intézet új korszakát illetőleg, hogy az intézet felszerelésében, munkálkodásában teljesen modern tanítóképzést végezzen, s a székesfővároshoz mindenben méltó legyen. Erős is a hite, hogy amennyiben az új épület építésére igen mérsékeltlen állapotot állapított meg az összeg, a felszerelésben nem fog hiányozni az, amit szintén nagy mérséklettel, de az intézet üdvére s a magyar tanítóképzés javára külső- és tanszerfelszerelésben kérni fog.

Adja Isten, hogy úgy legyen!

* * *

3. *Pedagógiai és didaktikai munka.* A tanterv rendelkezéseit a tanári kar végrehajtotta; a nevelésben mindent megtett, hogy keze alól kötelességtudó, tanult s művelt és jó magyar tanítók kerüljenek ki.

A gyakorlati kikézésnek ma már nem annyira általános szempontjai, mint a részletek tökéletesítése és aránya foglalkoztatják a tanári karokat, s ebben ez intézet nem eredmény nélkül tárgyalt a konferenciákon. Egyebek közt ebben az iskolai évben többször volt arról szó, hogy a felszinen levő szociális pedagógiai elvek hogyan és mennyiben érvényesüljenek már a jelöltek gyakorlati tanításán is.

A valláserkölcsi, hazafias, gyakorlati, életrevaló nevelés szempontjait a tanári kar állandóan szem előtt tartotta munkálkodásában. Erre szolgáltak a lelki gyakorlatok, az oktatás hazafias mozgatai s az iskolai ünnepek, szemléletek, kirándulások.

A kirándulások közül a legnagyobb szeptember hónapban egy hétig tartott, amidőn *dr. Radnai O.* és *Quint J.* tanárok vezetése alatt a *Magas-Tátra* vidékeit tanulmányozták a IV. éves növendékek.

Volt kirándulás *Budaörsre* egy falusi iskola megtekintésére, a *Nagypénteki Társaság Erzsébet-árvaházában*, szintén pedagógiai céllal; továbbá a *gyengeelméjűek intézetébe*, a *községi kisdudóvóba*, itt, Budapesten; a *Mezőgazdasági Múzeumba*, a *Nemzeti Múzeumba*, a *Földtani Múzeumba*, a *Ganz-gyár* villamos osztályába, a *Sváb-*

hegy tavaszi virányának szemléletére és elemzésére, a Szépművészeti Múzeumba, a Virágkiállításra; az internátus növendékei külön részletekben is többször keresték fel a székesfőváros nevezetességeit.

Részüik volt egy pár ízben abban is a növendékeknek, hogy a Nemzeti Színház egy pár előadását teljesen díjtalanul élvezhették. Hála ezért — e helyen is — a Nemzeti Színház igazgatóságának.

A fák- és madarak napját május 14-én ültük meg a gyak. iskolai növendékek bevonásával s a IV. éves növendékek mintatanításával kapcsolatban; a békeünnepet május 18-án.

Gyakran jelentek meg III. és IV. éves tanítványaink a Gyermektanulmányi Társaság felolvasó ülésein is.

* * *

4. A tanítóképző-intézeti tanárjelöltek összesen 11-en végeztek didaktikai gyakorlatot az intézetben, és pedig:

1. Kiss János,	1. Chobodiczky Alajos,
2. Kovács Zoltán,	2. Frank Antal,
3. Nagy József,	3. Irtzing Fereuc,
4. Nagy Sándor,	4. F. Kiss István,
5. Szmetana József I. évesek	5. Kövessy Jenő,
és	6. Téger Béla II. évesek.

E didaktikai gyakorlatok vezetésében az egész tanári kar az illetők szakjai szerint részt vett, dr. Baló J. igazgató pedig ezeken kívül gyakorlati irányú konferenciákat is tartott a tanárjelöltekkel, akiknek egy tanári gyűlésen, amelyre őket meghívta, egy módszeres tanácskozmány normalis képét is igyekezett bemutatni.

* * *

5. Reformideák. A tanári kar, miközben első sorban a rendeletekben és tantervben megszabott kötelességeit igyekezett híven megoldani, nem feledkezett meg arról sem, hogy mint oly testület, amely ezt az intézetet legjobban ismeri s ennek fejlesztésére közvetlenül legtöbbet tehet, saját iniciatívájából szempontokra emelkedjék, keresse az örökös javulás útjait s ha okadatoltnak találja, kezdeményezze is. Ilyen háttérrel foglalkozott a tanári kar hosszabb tárgyaláson s ezen voltak ott a tanárjelöltek is, Quint J. tanár előadása kapcsán azzal a kérdéssel, hogy a tanítóképzésnek a tanárok tulságosan elaprózott szakszerű tantárgyfeloszlása, amely esetben egyes tanárok egy-egy osztályban kevés időt tölthetnek, a növendékeket alaposan meg nem ismerhetik, ami nevelői szempontból káros, továbbá kevésbé asszociálhatnak, ami a didaktikai munkát teszi hiányossá és nem gyakorlativá; — kárára lehet.

Az eddigi eszmecserében olyanforma világlott ki, hogy bizony az osztálynak kevesebb tanárra való redukálása a fent említett szempontokból talán nem ártana.

S mivel ez az idea az Egyesületnek és részben a magas Minisztériumnak is amaz álláspontjával, hogy rendes tanszékek alakít-

tassanak a tanítóképző-intézetekben, nincsen összhangzatban, s mivel még nem is elemezte végig a kérdés minden részletét, a tanári kar végleges megállapodásra e kérdésben még nem jutott, de tovább fog foglalkozni azzal s esetleg az *Egyesület* elé is lép-vén, a tárgyalás eredményéhez képest memorandummal fog a Ministerium elé lépni.

* * *

6. *Látogatók.* Első látogató dr. *Neményi Imre* min. tanácsos Ömértósága volt, aki az új épület építésének megtekintése alkalmából tanításokat is hallgatott.

Az intézetet *Mosdóssy Imre* kir. tan., székesfővárosi kir. tanfelügyelő úr rövidebb ideig többször, hosszabb ideig, amikor tanításokat hallgatott, írásbelieket átnézett, egy ízben meglátogatta.

Látogatók voltak az intézetnek magas ministeri engedély alapján: *Hodossy Béla* sárospataki áll. tanítóképző-intézeti igazgató és *Felméry Sándor* nagyenyedi ref. tanítóképző-intézeti gyak. isk. tanító, akik a gyakorló iskolát és a *gyakorlati kiképzést* tanulmányozták és *László Árpád* kassai kir. kath. tanítóképző-intézeti zene-tanár, aki a zene- és ének tanítását tanulmányozta.

Az intézet évi munkálkodása részletekben külön címek alatt fordul elő.

* * *

7. *Az iskolai ünnepek műsorai.*

1909. november hó 19-én, Erzsébet királyné emlékére tartott ünnep műsora :

1. Karének. Énekli az ifj. énekkar.
  2. »*Ünnepi beszéd.*« Mondja: Mészáros Jenő tanár.
  3. Stradella: »*Templomi ének.*« Előadja az ifj. zenekar.
  4. »*Erzsébet királyné ravatalánál.*« (Vargha J.-tól). Szavalja: Szalay Pál
- III. é. n.
5. *Himnusz.* (Erkel Ferenc.) Énekli az ifj. énekkar.

Az ifj. Önképző-Kör március 15-iki ünnepének műsora :

1. Zoltai: »*Magyar Zászló.*« Énekli az ifj. énekkar.
  2. *Elnöki megnyitó.* Tartja: Goda Gyula ifj. elnök.
  3. Bourdeaux G. »*Nemzeti Dal*« énekli az ifj. énekkar.
  4. *Ünnepi beszéd.* Tartja: Bartha Béla.
  5. Bihari: a) *Rózsavölgyi Márk kesergője,* b) *Hadik Öbester nótája,* előadják: Kovaacsics J., Schmall J., Holczmann R., Calligaris F.
  6. Jakab Ö.: *Tavaszi.* Szavalja: Szalay Pál.
  7. Hubay: »*Scène de la Csárda,*« előadják: Kovaacsics J., Holczmann R.
  8. Kerner—Herodek: »*Magyar nóta*« melodráma. Szavalja: Ujj Jenő, kíséri az ifj. ének- és zenekar.
  9. Erkel F. *Bánk Bán.* Bóka A. *Bóka érzeltője.* Cimbálon előadja: Németh László.
  10. Erdő Ernő: *Magyar dalegyveleg.* Előadja az ifj. zenekar.
  11. *Zárszó.*
  12. Erkel: *Himnusz.* Előadja: az ifj. ének- és zenekar.
- Az ifj. énekkart Holczmann R., a zenekart Joszt F. vezényli.

1910. április hó 11-én tartott ünnep műsora :

1. Karének. Énekli az ifj. énekkar.
2. »*Ünnepi beszéd*«. Mondja: Mészáros Jenő tanár.
3. Beethoven: *Allegretto Op. 27. No. 2.* és Gluck: *Iphigenia Taurisban.*
Előadja az ifj. zenekar.
4. »*Előre!*« (Tóth Kálmántól). Szavalja Kolencsik József II. é. n.
5. Erkel: *Himnusz.* Énekli az ifj. énekkar.

Gróf Széchenyi István emlékére tartott ünnep műsora :

1. »*Honfi dal.*« Énekli az ifj. énekkar.
2. »*Emlékbeszéd.*« Mondja: Snasel Ferenc tanár.
3. Arany J. »*Széchenyi emlékezete.*« Szavalja: Szalay Pál III. é. n.
4. Wagner: »*Dal az esthajnalsillaghoz.*« Előadja az ifj. zenekar.
5. Erkel: »*Himnusz.*« Előadja az ifj. ének- és zenekar.

A béke napján tartott ünnep műsora :

1. »*Alkalmi beszéd.*« Mondja: Mészáros Jenő tanár.
2. »*A béke pedagógiai jelentősége.*« Felolvassa Goda Gyula IV. é. n.
3. »*Zárószó.*« Tartja: Dr. Baló József igazgató.

**Jelentés a budapesti I. ker. áll. el. tanítóképzőintézet
br. »Eötvös József« Önképzőkörének 1909/10. évi mű-
ködéséről.**

Önképzőkörünk ez évi működését 1909. évi szeptember hó 29.-ikén tartott alakuló gyűlésével kezdte meg. E gyűlésen választotta meg az ifjúság a kör tisztviselőit. Elnök lett Goda Gyula IV. éves, pénztárnok Adamecz Gyula IV. éves, jegyzőkké pedig Breznay Lajos III. éves és Göndös József III. éves növendékek választottak meg.

Önképzőkörünk vezetője ez évben is dr. Radnai Oszkár tanár úr volt, ki fáradhatatlan buzgósággal vezette a kör ügyeit és mindenkor ápolta a nemes verseny és önálló munkásság érzelmét. Megragadott minden alkalmat, hogy az ifjúság lelke úgy szellemi, mint erkölcsi tekintetben gyarapodjék. Hogy e buzgó fáradozásának gyümölcse lett, azt mutatja a kör munkássága, melyet ez évben kifejtett.

Ez évben tartottunk 13 gyűlést, mely szám örvendetes haladás a tavalyi 11-hez képest; hiszen a gyűlések számának gyarapodása mindenesetre az ifjúság nagyobb fokú érdeklődését jelenti. Ez évi munkásság részletesebben a következő :

1909. okt. hó 13. Tanárelnöki megnyitó. Ifjúsági elnök megnyitója. »Cinka Panna«, szavalja Kolencsik József II. é. t. Szerenád a Tiszaház előtt, Rózsavölgyi Márk kesergője, bemutadják: Kovachich J. III. é., Schmall J. III. é., Holczmann R. IV. é., és Calligaris F. III. é. növ., »Hogyan lett a fülemile azzá, ami«, irta és elszavalja Breznay Lajos III. é. növ.

1909. okt. hó 27. »Élet vagy halál«, Petőfi Sándor, szavalja Kocsis F. I. é., »Velencei utazás«, írta és felolvassa Francovich O. I. é. n., »Ivás közben«, szavalja Ujj J. III. é. n., »Hunyadi László« opera-részlet, cimbalmon előadja Német L. III. é. n.

1909. nov. hó 3. Az »őrült«, Petőfitől, szavalja Wirth J. I. é. n., »Kupaktanács«, Lisznyai, előadja Kolencsik J. II. é. n., »Szeretlek«, írta és felolvassa Réti M. III. é. n., »Dal a kis Demeter Rózsikáról«, »Grand Caféban«, előadja Szalay Pál III. é. n.

1909. nov. hó 17. »Kont«, Garaytól, szavalja Keresztessi A. I. é. n., »A család megrontója« írta és felolvassa Francovich O. I. é. n., »A puritán«, előadják Kindl L. és Lórenz A. II. é. n., »Falu végén kurta kocsma«, szavalja Kocsis F. I. é. n., »Alvájáró« Bellinitől, előadja Németh L. III. é. n., »A magyar nóta«, szavalja Gyurkovich J. II. é. n.

»Fogoly lengyel«, szavalja Lukács Béla I. é. n., »Szélhámos«, Szapáritól. felolvassa Kolencsik J. II. é. n., »Magyar rapszódia«, előadják Hoppe J. és Holczmann R. »Vigyorgó« írta és felolvassa Breznay L. III. é. n. »Harangszó« Pozsgaitól.

1909. dec. 15. »Magyar vagyok«, Pozsgai szavalata. »Királyné és virágok«, szavalja Kocsis F. I. é. n., »Első cigaretta« felolvassa Szalay P. III. é. n., »Keresem az Istent«, szavalja Vadnay I. é. n.

1910. jan. 12. Joszt F. szabad előadása; Kovachich és Holczmann zeneszáma; Kolencsik felolvasása.

1910. jan. 26. »A csudálatosan megmentett vadászhoz« fordította és felolvassa Kovács S. IV. é. n. »Cavatina« J. Raff; előadják: Hoppe J. és Lórenz A. »Fuzsitus muzsikus«, monolog; előadja Kerekes R. II. é. n.

1910. febr. 16. »Langsam Tobiás« szav. Kerekes R. II. é. n. Kovachich és Calligaris zeneszáma. Nyegrán György felolvasása.

1910. febr. 23. »A művészetek és aesthetika fejlődése« írta és felolvassa Nyegrán Gy. II. é. n. »Liliomszüret«; szav.: Szalay P. III. é. n. »Egy költő élete« írta és felolvassa Francovich O. I. é. n.

1910. ápr. 20. »Vén cigány« szavalja Kerekes R. II. é. n. Lórenz A. és Hoppe J. zeneszáma. »A gyermek és szivárvány« tanulmány, írta és felolvassa Kolencsik J. »A szökevény« írta és felolvassa Gyurkovich E. II. é. n.

1910. máj. 11. »Visszavárlak« Endrődítől; előadja Kerekes R. II. é. n. »Ibolyás Matild« előadta Francovich O. I. n. »A koldus« Ábrányitól; szav Szalay P. III. é. n. »Robin des Bois« Dancla; előadják Schmall J. és Calligaris F. III. é. n.

Önképzőkörünk ez évi működésében különösen két érdekes tapasztalattal számolhatunk be. Először is örömmel tapasztalhattuk az alsóbb osztályok nagyfokú érdeklődését az önképzőkör iránt. Alig mult el gyűlés, hogy egy vagy több I. éves ne szerepelt volna akár írásbeli munkával, akár szavalattal. Másodszer a kritika, a fellépések alapos megbirálása szintén sokat fejlődött, amit külö-

nösen a titkár lelkiismeretes munkájának köszönhetünk. A munka érdemleges bírálata mindig tette serkenti a munkást, a kör azon szereplőit, kik szorgalmuk, vagy tehetségük által kiváltak, e helyen is megemlítjük.

A szaválásban Szalayn kívül többen kiváltak. Így Kolencsik J. II. éves és Kocsis F. I. éves növendékek. Értékes dolgozatokat irt Kolencsik J. II. éves. A zene terén sokat köszönhetünk Kovachich J.-nek, ki mint a III. évesek vonós négyesének a vezetője, de emellett önálló szereplésével is gyönyörködtette nemcsak körünket, hanem a nyilvánosságot is. Alapos bírálók szintén többen akadtak, ezért a gyűléseken sokszor élénk eszmecserek voltak.

Amily örvendetes haladást tapasztaltunk a szavalatoknál, ép oly hanyatlás tapasztalható az írásbeli munkák és a zene számok terén. A tavalyi 17 szavallattal szemben az idén 20 tartatott; a 20 önálló dolgozat helyett ez idén csak 14-et említhetünk; ép így a tavalyi 12 zeneelőadással szemben az idén csak 9 tartatott.

A március 15-iki emlékbeszéd megírására és ünnepi szavallat megtartására a kör most is 10—10 K pályadíjat tűzött ki. A választmányi bizottság kezébe 3 munka érkezett be. A választmány Goda elnöklete alatt lelkiismeretesen megvizsgálta a beérkezett munkák értékét s mindent elkövetett, hogy az ünnepély erkölcsi sikerét biztosítsa. Az ünnepi beszéd megtartására Bartha Béla IV. éves n.-et, a szavallatra pedig Szalay Pál III. é. n.-et kérte fel a bizottság.

Ugyancsak az önmunkásság előmozdítására s a verseny ébrentartására a kör 10—10 K pályadíjat hirdetett azoknak, kik legtöbbször és legsikeresebben szerepelnek. Mint legtehetségesebb és legtevékenyebb szavalló az 5 K díjat Szalay Pál; mint legszorgalmasabb író az 5 K díjat Kolencsik J. nyerte el. 5 K díjat nyert még Kovachich J. zenejátékának elismerés-ül s mint legalaposabb bíráló 5 K-t nyert Joszt F. IV. é. n.

Azonkívül felismerve a kör az olvasás nagy hasznát, ez évben az ifjuság könyvtárát jelentékenyen gyarapította. Ez évi munkánk eredménye a szabad előadás fejlődése is, különösen paedagógiai irányban.

Körünk annak a magasztos céljának, hogy az egyénekben szunnyadó hajlamokat kifejlessze s hogy az ifjuságot munkához szoktassa, lelkét nemesebb irányban foglalkoztassa, mondhatjuk ez évben is megfelelt. Reméljük, hogy munkásságunk meg is fogja hozni a kívánt gyümölcsöt, s hogy amit tettünk a cél szolgálatában, az a jövőben is vissza fog hatni önképzőköri életünkre. Tartson össze önnünket továbbra is a közös cél és közös munkásság.

Adja Isten, hogy úgy legyen.

Budapest, 1910. évi június hó 10-én.

Göndös József,
jegyző.

Jelentés az „Ifjusági Segítő Egyesület“ 1909.10. évi működéséről.

Az »Ifjusági Segítő Egyesület« ez évi működéséről az alábbiakban számolhatok be.

A szeptember hóban tartott alakuló közgyűlésen elnökké Zatykó Lajos IV. éves, jegyzővé Szalay Pál III. éves és pénztárnokká Hodászy Miklós IV. éves választatott meg. Majd az egyes osztályok saját kebelükből 3—3 választmányi tagot választottak, és pedig:

- az I. osztály Istók B., Nagy R. és Horváth I.-t,
- a II. » Kolencsik I., Horn I. és Dénes I.-t,
- a III. » Princzinger D., Schmall I. és Szilágyi S.-t.
- a IV. » Dobos E., Varga I. és Ormai A.-t

választotta meg választmányi tagokul.

Az egyesület ez évben 4 választmányi ülést tartott, amelyen 28 folyamodónak 216 K segélyt adott.

Ez évben úgy a kisebb, mint a nagyobb Gyertyánffy-féle alapítvány kamatai az elemi képző növendékei közt kerültek kiosztásra. Az alapító a nagyobb alap kamatait a választmány és a tanári kar egyértelmű ajánlatára 2 részre osztotta és az egyik részt, amely 42 K-t tesz ki, Breznay L. III. növ.-nek, a másik részt Réti M. III. növ.-nek adományozta.

A kisebb alap kamatait, összesen 18 K-t, Vida Imre III. növ. nyerte el.

A Keller-féle alap kamatait a tanári kar Bartha B. IV. éves növ.-nek, mint aki a versenytanításból győztesként került ki, ítélte oda.

Az egyesület alaptökéje ez évben örvendetesen emelkedett, amelyhez nagyban hozzájárult az ifjuság karácsonyi gyűjtése, amennyiben a gyűjtött összeg 176.36 K-t tesz ki.

A gyűjtőknek szives fáradozásaikért, az egyesület nevében, ez úton is hálás köszönetet mondok.

Meg kell még köszönnöm az egyesület tisztviselőinek és választmányi tagjainak a működését is, mint akik mindenkor az egyesület anyagi és erkölcsi előhaladását igyekeztek előmozdítani. De legnagyobb köszönettel és elismeréssel tartozunk mindannyian Miklós G. igazgató úrnak, aki volt szives elvállalni ez évben is az egyesület vezetését. Nem akarom részletezni érdemeit, hiszen ismerjük őt mindnyájan, ismerjük buzgóságát, ismerjük önzetlen ember-szeretetét, ismerjük őt mint tanárt, ismerjük őt mint embert, aki tehetségeit nem fecsérli haszontalan dolgokra, sőt mindig arra törekszik, hogy embertársainak és nemzetének javát és boldogulását előmozdítsa.

Adja az Úr Isten, hogy munkálkodása legyen még hosszú

életű és fokozott mértékben szolgálja az emberiség javát és boldogságát.

Mi pedig munkálkodásunkban válasszuk őt mintaképül, hogy majdan mindenikünk elmondhassa: »Nem hiába éltem a földön«.

Zatykó Lajos,
iff. elnök.

Pénztári jelentés az ifjúsági segítő-egyesület 1909/10. évéről.

Bevétel:

Alaptőke 4 ⁰ /o-os kor.-járadékban	5.878'84 K
Gyertyánffy István, alapítvány	471'16 »
Keller Lajos »	200'— »
Snassel Ferencz alapítványa	250'— »
Kún Alajos »	300'— »
Miklós Gergely »	200'— »
Pénztárkészlet a mult egyesületi évről	43 65 »
Tőkegyarapodás 600 K n. é. járadékban	600'— »
Gyakorló isk. magánvizsgálati díjakból	40'— »
125 tag után tagsági díjakból	250'— »
A növendékek 1909. karácsonyi gyűjtéséből	176'36 »
Kamatok 1909. dec. 1-ig (1. félév)	146'— »
Kamatok 1910. jun. 1-ig (2. félév)	150'— »
Vegyess	5'— »
Összes bevétel	8.711'01 K

Kiadás:

600 K n. é. koronajáradékért	558'74 K
Segélyek fejében 28 folyamodónak	216'— »
Alapítványok kamatai fejében	26'— »
Egyéb kiadások	5'90 »
Összes kiadás	806'64 K
Az egyesület összes bevételeiből és vagyonából	8.711'01 K
levonva az összes kiadást	806'64 »
Marad	7.904'37 K
Ebből 4 ⁰ /o-os koronajáradékban n. é. szerint elhelyezve	7.900.— »
Készpénz	4'37 K

Budapest, 1910. június 4-én.

Hodászy Miklós
pénztáros.

Mi alulírottak, mint választmányi tagok s a tanárelnök úr által kiküldött pénztárvizsgáló bizottság, a mai napon a pénztárt 1—234. tételig megvizsgáltuk s azt minden tekintetben rendben találtuk:

Zatykó Lajos   Kolencsik József   Horváth János
Princzinger Lajos   Ormai Antal.

Jelentés a budapesti I. ker. állami elemi tanítóképző intézet Abstinens Ifjúsági Egyesületének 1909/10. évi működéséről.

Az alkohol elleni küzdelemnek fontos tényezője a tanítóság. A tanító a nép irányítója, a tanító neveli az ifjúságot s így kétségkívül sokat tehet az alkoholelleses mozgalom érdekében.

Egyesületünk éppen azért alakult, hogy a leendő tanítókat felvilágosítsa az alkohol káros hatásáról s ekként őket az alkoholizmus ellenségévé tegye.

Egyesületünk igyekezett az év folyamán ezt a célt megvalósítani, tartalmas értekezések, felolvasások, szabad előadások tartásával s azok megvívása által.

Összesen 5 gyűlést tartottunk. Ezek közül az első alakuló, három rendes és egy záró gyűlés volt.

Az alakuló gyűlést szeptember hónapban tartottuk, dr. Baló József igazgató úr, egyesületünk díszelnökének elnöklése alatt. Az ifjúság öröme a tanári kar ez évben is Quint József tanár urat kérte fel az egyesület vezetésére. Szavazás útján Holczmann Róbert IV-ed éves növendéket ifjúsági elnökké, Nagy Miklós IV-ed éves növendéket pénztárossá, Matzkó Gyula III-ad éves növendéket pedig jegyzővé választották az egyesület tagjai.

A gyűlések tartalmából kiemelkedik Virág István szabad előadása. »Küzdés az alkohol ellen«, Joszt Ferenc felolvasása »Az alkoholizmus hatása a vallásosságra«, Kolencsik József dolgozata »Az alkohol hatása a testre«, mely számot műsorunkba főképp az első évesek kedvéért vettük fel.

Utolsó gyűlésünkön Holczmann Róbert ifjúsági elnök tartott felolvasást, »Az alkohol hatása az egyénre, családra és a társadalomra.«

A felolvasásokhoz a tagok közül többen hozzászóltak és bírálat tárgyaivá tették azokat.

Sokat köszönhet az egyesület Quint József tanár úrnak, ki már három éve vezeti az egyesületet sohasem lankadó buzgalommal és lelkesedéssel. Értékes megjegyzései és egyes fölvetődött kérdések fejtegetése által jótékonyan hatott az egyesület tagjaira. Adja az Isten, hogy ez a nemes célú egyesület a jövőben minél nagyobb mértékben valósíthassa meg céljait.

Holczmann Róbert
ifjúsági elnök.

A gyakorlati kiképzés.

A tanári kar 1909. aug. 31-től kezdve 1910. június 25-ig 16 gyűlést tartott s ezeknek mindig a tanítónövendékek gyakorlati kiképzése volt egyik főtárgya; ezen az úton ennek részletei állandóan tökélesedtek.

A gyakorlati kiképzés menete általában emellett az isk. évben is a régi maradt. Ami javításra készül, a tanári kar e szempontból, azt az új épületben kezdeményezi. Ehhez képest egyszerűen közöljük a tavalyi *Értesítőben* közölteket.

Mindjárt az iskolaév elején megindult a IV. osztály heti 6 gyak. tanítási órájának a m. min. rendelet szerint való s órarend szerint megállapított értékesítése az A), B) és C) csoportba oszlott szaktanárok közreműködésével. Minden gyak. tanításon ott volt az igazgató, mint pedagógus, a gyak. isk. tanító, 1—2 szaktanár, és az egész IV. osztály. Pl. a hétfői tanítás tartott 8— $\frac{1}{2}$ 9-ig, az előbb említett tanárok közös előkészítésével. $\frac{1}{2}$ 9-től 9-ig rögtön lejárt a bírálat a következő sorban: szólt a tanító-jelölt, utána a főbíráló, azután az osztálytársak, még pedig előre kitűzött szempontok szerint; következtek a szaktanárok, majd a gyakorló isk. tanító, s végül összefoglalta az eredményeket és megállapította a tanítás értékét az igazgató.

A bírálat elvégzésével a hétfőhöz egy heti tanítás előkészítésére került a sor, amely igen sokszor ugyanazon tárgyú folytatólagos anyag előkészítéséből állván, a bírálattal kapcsolatosan és annak $\frac{1}{2}$ órája alatt meg volt oldható. E szerint mindennap tanítása a reá egy hétre következő hétfői, keddi, szerdai stb. tanítás előkészítésével záródott.

Az előkészítés alapján a részletes tanítási tervezetet ketten készítették el: a tanító és főbíráló, de a tanítás-tervezet vázlatát szintén megállapított formában és menethen az összes növendékek kötelesek voltak megírni és a tanítást megelőzőleg 48 órával előbb benyújtani. A tervezeteket és vázlatokat általában a fent elősoroltak időnként meg is nézték, de az illető szaktanárok látta-mozták.

A II. félévben ugyanazon jelölt két heti ugyanazon órában és tárgyból folytatólagos tanítást tartott. Egész éven át az összes IV. évesek két napot töltöttek sorban a gyakorló-iskolában, hol mindenféle tanítói feladatot végeztek. Évközben pedig másolták a gyak. isk. tanmeneteit, amelyeket teljes példányokban vittek az életbe.

Részt vettek a IV. éves növendékek az ifjusági könyvtár kezelésében is; hospitáltak és tanítottak a *gazdasági ismétlő-iskolában*, közreműködtek az ifjusági egyesület vezetésében próbafeladatokkal.

A III. osztály gyakorló tanításai éppen úgy folytak le, mint a IV. évesekéi, csakhogy azoknak bírálatain bírálati jegyzőkönyv-

olvasás is volt, s azokon csak a gyak. isk. tanító s az igazgató voltak mindig jelen.

Ez osztály tanításai év elejétől kezdve a tantárgyakban oly sorban haladtak, amint azokat a módszertani elmélet megelőzte. Ebből a célból ez osztályban a pedagógia elmélete a módszertannal kezdődött, amely a II. évi hospitálásokra és a pedagógiai elmélet közben előforduló gyakorlati demonstrációkra támaszkodhatott. A gyak. tanítások itt a tantervben megszabott keretekben mozogtak.

Mind a III., mind a IV. osztály növendékeivel megismertették a szaktanárok a népiskolai új tantervet.

A II. osztály növendékei sorban hospitáltak naponként a gyakorló-iskolában, s jegyzeteket voltak kötelesek vezetni.

Az iskolai év végén a Keller-alap kamatjáért versenyző *Bartha Béla*, IV. éves és *Breznay Lajos* III. éves növendékek gyakorlati versenytanítása igen szép sikerről tanuskodott.

Az internátus

növendékeinek száma az év elején 46 volt s ugyanannyi volt az év végén is.

A benn lakó növendékek névsora:

I. osztály.

Ingyenesek: 1. Francovich O., 2. Istók B., 3. Kocsis, F., 4. Lukács B., 5. Molnár J., 6. Nagy R., 7. Reuter Á., 8. Szábl Z. — *Féldíjasok*: 9. Dencz J., 10. Sarkady G., 11. Ungár L., 12. Wirth J.

II. osztály.

Ingyenesek: 1. Dénes I., 2. György M., 3. Horn J., 4. Leicht J., 5. Marton J., 6. Mészáros Ö., 7. Nyegrán Gy., 8. Stolmár L. — *Féldíjasok*: 9. Harmat R., 10. Kocoh S., 11. Lukács L., 12. Nagy K., 13. Szabó P. — *Teljes fizető*: 14. Schank L.

III. osztály.

Ingyenesek: 1. Breznay L., 2. Göndös J., 3. Pilissy L., 4. Princzinger L., 5. Réti M., 6. Schmall J., 7. Szalay P., 8. Szilágyi S., 9. Vida J. — *Féldíjasok*: 10. Ferenczy K., 11. Flérik J., 12. Koszorús J. — *Teljes fizetők*: 13. Dolinay G., 14. Kerekes B.

IV. osztály.

Ingyenesek: 1. Bartha B., 2. Holzmann R., 3. Joszt F., 4. Kovács S., 5. Zatykó L. — *Teljes fizető*: 6. Ormai A.

Az internátust az igazgató vezette, két nevelő segítségével. A nevelői teendőket Starmann Béla és Horák István szakvizsgálatot tett tanárjelöltek látták el.

Az internátusi életet általában zavartalan rend és fegyelem jellemezte, melynek legszebb bizonyása az, hogy egész éven át semmi olyan kihágás nem fordult elő, mely szigorúbb megtorlást vont volna maga után.

A fegyelmezettség folytonos ébrentartása céljából, nemkülönben, hogy a rendtartás terein a növendékek maguk is közreműködjenek, minden internátusi helyiségnek (olvasó-, nappali, foglalkozó- és hálóteremk stb.) meg volt a felügyelője, ugyancsak az internátusi ének- és zenekör is az ifjak közül választott felügyelők vezetése alatt működött.

A szórakozások közül kiemelendők az ének- és zeneesték, melyeken a növendékek az éneklésben és zenében szerzett készségükről tettek bizonyítást. A napi szórakozások közé tartoztak a délután 4-5-ig terjedő szabadséták. Vasárnaponként hosszabb kimenőben részesültek a növendékek.

Egészségügy.

A lezárult tanévben a tanulósg egészségügyi állapota a lehető legkedvezőbb volt. Mindössze 5 fekvő beteg akadt, de ezek közül is 4 három napon belül meggyógyult, 1 pedig kórházba küldetett, honnan két hét alatt gyógyultan elbocsáttatott. Egy ifjút tornázás közben baleset ért: eltörte jobb alkarját. A gyógyulás simán folyt le, teljes restitutio in integrum állott be.

A járóbeteg-rendelésen átmeneti, kisebb bajokkal, melyek egy pillanatra sem zavarták meg az illetők tanulóképességét, összesen 192-en jelentkeztek.

Dr. Győry Tibor,

egyetemi magántanár, intézeti orvos.

A könyvtárak és szertárak gyarapodása.

I. a) Tanári könyvtár: König: Matematikai mutatványok, Mikola: Szünórak, Lévay: Planimetria, Stereometria, Geometriai példatár, Algebrai példatár, Számítási példatár, Várhelyi: 600 új math. példa, Ráth: Math. gyak. könyv I., II, Wágner: Geometriai példatárral, Molnár: Magyar pomológia, Vikár: Kalevala, Thaly: Saussure, Kautsky: Marx geomet. tanai, Spencer: Synthetikus philosophia, Loria: A sociologia feladatai, Gilding: A sociologia elvei, Lequer: Magnand, a jó bíró, Jászi: Művészet és erkölcs, Chyzer: Közegészségügyi rendeletek, Gärtner-Rigler: Közegészségtan — Lehrbuch der allg.

Hygiene, *Faragó*: Mindentudó képeskönyv, *Pauler*: Az ethikai megismerés, *Kraepelin*: Biologie, *Weszely*: Rajztanítás, *Berzeviczy*: A cinquecento, *Stadler*: Moral-instruction, *Gould*: Children Brok, Tátra-kalauz, *Gaal*: Socialis levelek, *dr. Kármán M.*: Paedagógiai dolgozatok, *Farkas Emőd*: Petőfi élete, *Palágyi M.*: Petőfi, *Déri Gyula*: Petőfi Zoltán, *dr. Bajza I.*: Petőfi István versei, *Várady A.*: Az elzárt mennyország, *Nyesti P.*: Gróf Széchenyi I.-emlékkönyv, *Monostori*: Juhtenyésztés, *Páter*: Gyógynövények, *Barna*: A gyümölcsfa ellenségei, *Pallós*: Rövid útmutatás, *Német*: Konyhakerti növények, *Tormay*: Állattenyésztés, *Kovácsi*: A ló és tenyésztése, *Szilárdi*: Szőlőművelés, *Cselkó*: Takarmányozás, *Cselkó*: Szarvasmarhatenyésztés, *Sierban*: Tejgazdaság, *L'Huilier*: Konyhakerti magvak, *Kardos*: Zöldségtermelés, *Kovácsy*: Sertésenyésztés, *Bauer*: Atlas de Schulhygiene, *Alexander*: A művészet, *Hreblay*: Baromfitenyésztés, *Molnár*: Virágkertészet, *Jaunes*: Lélektani előadások, *Rigler*: Közegészségtan I., II., *Egészség könyvtára*, *dr. Imre S.*: Széchenyi ped. nézetei, *Nietsche*: A tragoedia eredete, *Spencer*: Értelmi nevelés, *Pädagogische Blätter*, *Athenaeum*; *Irod. tört. Közlemények*, *Magyar Nyelv*, *Budapesti Szemle*, *Zenevilág*, *Magyar Nyelvőr*, *Philológiai Közlöny*, *Magyar Pedagógia*, *Hivatalos Közlöny*, *Középk. math. Lapok*, *Tanszermuzeum*, *Népművelés*, *Századok*, *Tört. Életrajzok*, *Természettudományi Társaság folyóiratai és az Akad kiadványok*.

I. b) *Ifjúsági Könyvtár*: *Baróthi*: Ezer év, *Benedek*: Mesék, *Földes*: A búrok magyar vitéze, *Ida Néni*: Rosszivű Ferkó, *Madarassy*: Harc az állatokkal, *Verne*: Két évi vakáció, *Vilma Néni*: Újabb mesék, *Abonyi*: Három vitéz magyar baka, *Bródy*: Az egri diákok, *Bronk*: Columbus Kr., *Cervantes*: Don Quijote, *Daudet*: Egy hajó története, *Dickens*: Troist Olivér, *Jakab*: Két impostor, *Jankó*: Stanley útazása, *Lampert*: Három pápai diák, *Radó*: Magyar Robinson, *Benedek*: A mesemondó, *Hétyei*: Mondák, regék, *Tábor*: Gábor Áron, *Tábor*: Sztropka Jankó, *Grósz*: A természet köréből, *Gárdonyi*: A láthatatlan ember, *Gaal*: Kard és lant hőse, *Jókai*: Fekete gyémántok, Egy az Isten, *Vas Gereben*: Jurátus élet, *Rákosi V.*: Elnémult harangok, *Mikszáth*: A fekete kakas, *Bársony*: Erdőn, mezőn, *Thaly*: Régi magyar vitézi énekek, *Vörösmarty*: Zalán futása, *Cserhalom* 3 drb., *Két szomszédvár* 2 drb.

II. *Fizikai szertár*: *Weinhold*: Vízkalorimeter, *Liebreuch-gép*, *Uranüveg-koczká*, *Regnault-készülék*, *Készülék a fagypontra meghatározására*, *Seinkeverő-korong*, *Hartl. Optikai korong*, *Puluj-készülék*, *Forgó tükör*, *Érzékeny láng*, 4 darab állványos loupé.

III. *Földrajzi és történelmi szertár*: Európa a kereszties hadak idején, a renaissance, a reformáció, a XVIII. század elején, a francia forradalom idején, Magyarország Mátyás halálakor, a török uralom legnagyobb kiterjedése idején.

IV. *Zene- és énekszertár*: *Erödy*: Népdalegyveleg, *Lohengrin-Nászkar*, *Haydn*: Serenade, *Mendelsohn*: Induló, *Moskovszky*:

Serenata, *Greizinger*: I., II. ábránd, Eredeti Rákóczi-nóta, Szabad-ságharci dalok, *Gounod*: Berceuse; 6 kurucz-dal, *Tolnay*: Lakodalom, *Vienanszky-legenda*, Tárogató-művész, *Raff*: Coralin, Cleopatra-Farnage, Rózsavölgyi-kesergő, *Starendel*: Largo, *Gounod*: Ave Mária, Rákóczi-nyitány, Havasi kürt, *Mascagni*: Intermezzo, *Haydn*: Vonós négyesek, *Mozart*: 10 vonós négyes, *Erődy*: Énekes könyv I—IV., *Kecskés*: Énekgyakorló, *Pataky-Bartalus*: Énekiskola I., II., *Kapronczay*: Hangképek, *Kecskés*: Énektanítás, *Köveskúti*: Énekvezérkönyv, *Pataky*: Dalgyűjtemény, *Zöld*: Magyar iskolai dalok, *Harrach*: Arany lant, *Major*: Magyar Orpheus, *Goll*: Apolló, *Farkas*: Énektan, *Szőnyi*: Az emberi hang, *Tóvölgyi*: Énekeink orvosa, *Molnár*: Bevezetés a zenetanba, *Szentpály*: Zeneelmélet, *Ábrányi*: Összhangzattan, *Báthory*: Összhangzattan, *Benkő*: Összhangzattan, *Kapi*: Összhangzattan, *Schultz* és *Siklós*: Összhangzattan, *Bartalus*: A zeneköltés elemei, *Bruck*: Zenei alaktan. *Dehn K*: Ellenpont, *Major*: Ellenpont, *Ábrányi*: Zenetörténet, *Bartalus*: Zenetörténet, *Drumar*: Zenetörténet, *Kovács*: Prolegomena, *Ábrányi*: Magyar zene, *Molnár*: Magyar zene, *Osváth*: Nemzeti zene, *Bartalus*: Magyar népdalok, *dr. Kiss*: Gyermekjátékok, *Kersch*: Sursum Corda, *Bloch*: Hegedűjáték, *Chovan*: Zongorajáték, *Siklós*: Hangszerelés, *Riemann*: Musik-Lexikon, *Sárudy*: 100 m. férfikar, *Hackl*: Az éneklés vezérkönyve, Egy brácsa vonóval.

V. *Rajzszertár*: 4 darab négyzetes hasáb, 8 darab koczka, 1 darab koczka, 1 darab hasáb, egy centiméter-koczka, 1 darab gömb.

Gazdasági szertár: Kézi permetező, algai fejőszék, eurenbergi fejőszilke, tejmérő úszóval, rendőrségi tejbizsgáló, lactodensimeter, dr. Gerber-féle tejbizsgáló, tejtartány fedővel és mérőpálczával, tejszűrő 2 betéttel, Uiasz-tejszínöv, Schwartz-féle fölözőedény, fölözőkanál, lapos, mély, tejkanna gummigyűrűvel, Reform-tejpalack, kozmamosókefe, *Gerber*: vajvizsgáló, *Beaume*: aerometer, Fix-vajköpülő, holsteini vajköpülő, vajvágódeszka, vajszita, vajszűrő fogóval, simítóvas, vajforma, gyomoreső pofával, szárcsap, marhavakarókefe, lókefe, lóvakaró, méhfelkötő, bikaorrgyűrű, vezetőbot, ólomjegyfógo, tejkamralakat, sajtkenő, tejhordókanna, tehén-nyaklánc, kis kreometer, Gerber-féle vajvizsgáló, fölözőtál, tejestál, Viktoria-vajköpülő, Kőrig-féle aerometer, fedő a fölözőedényhez, szűrő a fedőlyukba, fölözőtál. Beszerzés még a fiziológiai mérésekhez: egy tizedes mérleg, súlyokkal, s az egészségtanhoz egy *mentőszekrény*.

II. A tanári testület és munkaköre.

1. Dr. *Baló József*, az intézet igazgatója. Képesítve van elemi, valamint a nyelv- és történettudományi szak tárgyaiból polgári iskolákra; érettségi, továbbá középisk. tanári alap- és szakvizsgálatot tett. Bölcsészettudor. Tanít 1881 óta F. f.: VII. 3. Vezette a tanítási gyakorlatokat. Heti óráinak száma: 10, a »T. I. T. O. E.« elnöke.

2. *Horvay Ede* r. tanár. Képesítve van elemi iskolákra, továbbá a nyelv- és történettudományi szakcsoport tárgyaiból polgári iskolákra. Végezte a tanítóképző-int. tanári tanfolyamot. Zene-tanári vizsgálatot tett. Tanít 1891 óta F. f.: VIII. 2. Tanította a német nyelvet az I—IV. osztályokban a kezdőket; az I. és III. osztályban a haladókat is. A hegedűt minden-, a protestáns egyh. éneket a III. és IV. osztályban. Heti óráinak száma gyak. tan.-sal 19. A III. osztály főnöke. A Tanítóképző Tanárok Orsz. Egyesületének pénztárosa.

3. *Kún Alajos* r. tanár, gyakorló-iskolai tanító. Képesítve van elemi iskolákra és tornából középiskolákra. Tanít 1877, az intézetnél 1879 óta. F. f.: IX. 1. Tanítja az osztatlan hat osztályú gyakorló-iskolában, a hittan kivételével, az összes tárgyakat; részt vett a tanítási gyakorlatok előkészítésében és bírálatokban, szóval az egész gyakorlási kiképzésben. Tanít a *gazdasági ismétlő-iskolában*. Az ifj. könyvtár és a gyak. isk. szertár öre.

4. *Mészáros Jenő* r. tanár. Képesítve van elemi iskolákra, továbbá a nyelv- történettudományi szakcsoport tárgyaiból polg. iskolákra. Végezte a tanítóképző-int. tanári tanfolyamot. Zene-tanári vizsgálatot tett. Tanít 1894 óta. Tanította a történetet, alkotmány-tant s a földrajzot minden osztályban. F. f.: VIII. 3. Heti óráinak száma gyak. tan. és hosp. 18. A »T. I. T. O. E.« főtítkára.

5. *Miklós Gergely* c. ig. r. tanár. Képesítve van elemi iskolákra, továbbá a mennyiség- és természettudományi szakcsoport tárgyaiból polgári iskolákra. Tanít: 1880 óta. F. f.: VII. 3. Tanította a természettudományt; a természet- és vegytant; I., II., III., IV. osztályban. Heti óráinak száma gyak. tan.-sal 13, az ifj. segítő-egyesület tanárelnöke. A polg. tanítóképző-intézet köztartásának vezetője. A természetrajzi, természettani és vegytani szertárak öre. Az orsz. tanszermuzeum titkára.

6. *Quint József*, s.-tanár. Képesítve van tanítóképző-intézetekre és a tornából polg. iskolákra. Tanította a *pedagógiai tárgyakat* és a *tornát* minden osztályban s az *egészségtant* a IV.-ben. Az ifj. alkoholellesegyesület tanárelnöke. Az I. oszt. főnöke. F. f. : X. 3. Heti órái : gyak. tan.- és hosp.-sal 20. Tanít 1906 óta.

7. Dr. *Radnai Oszkár*, r.-tanár. Tanította a magyart minden osztályban és a haladó németet a II. és IV.-ben. Heti óráinak száma gyak. tan.-sal : 18. A IV. oszt. főnöke. F. f. IX. 2. Az ifj. önképzőkör tanárelnöke, az ifj. könyvtár őre.

8. *Reiszig Adolf*, I. ker. áll. főgimnáziumi tanár ; óraadó rajztanár. Tanította a rajzot mind a négy, a szépirást az I. és II. osztályban. Heti óráinak száma : 12.

9. *Szabó Gábor*. Gyakorló polgári iskolai r. tanár. Óraadó. Tanította a kézi ügyességet. Heti óráinak száma : 8.

10. *Snašel Ferenc* r. tanár. Képesítve van gazdasági intézetekre. Tanít 1887 óta. F. f. : VIII. 1. Tanította a *mennyiségtant* és *gazdaságtant* mind a négy osztályban. Heti óráinak száma gyak. tan.- és hosp.-sal 21. A II. oszt. főnöke. Tanít a gazd. ismétlőiskolában.

11. *Sztankó Béla*, r. tanár. Képesítve van elemi iskolákra, továbbá a nyelv- és történettudományi szakcsoport tárgyaiból polg. iskolákra. Végezte a tanítóképző-int. tanári tanfolyamot. Zenetanári vizsgálatot tett. Tanít 1889 óta. F. f. : VIII. 2. Tanította az éneket, zenét, összhangzattant, róm. kath. egyházi éneket s a karéneket. Heti óráinak száma gyak. tan.-sal : 18. a tanári könyvtár őre. A felső nép- és polg. isk. tanítóvizsgáló-bizottság tagja.

12. Dr. *Győry Tibor*, egyet. m.-tanár, int. orvos.

A hittan tanárai.

1. Dr. *Edelstein Bertalan*, rabbi, az izr. tanulók hitoktatója ; heti 1 órában.

2. *Hüttl Ármin*, ág. hitv. ev. segédlelkész és tanító, az ág. hitv. evang. tanulók hitoktatója ; heti óráinak száma a tanítóképződében 4, a gyakorló iskolában 1, összesen 5.

3. *Ifj. Kiss Áron*, hittanár, az ev. ref. tanulók hitoktatója. Óráinak száma : a tanítóképzőben 4, a gyakorló iskolában 2, összesen 6.

4. *Szokolay Antal*, esztergom-főegyházmegyei áldozó pap ; a róm. kath. tanítójelöltek és a gyakorló-iskola róm. kath. tanulóinak hitoktatója. Heti óráinak száma a tanítóképzőben 8, a gyakorló iskolában 3 ; összesen : 11, akinek helyét 1910. április hó 1-től kezdve *Hell Ferenc*, budaörsi káplán foglalta el.

A tanárkar irodalmi munkássága.

Baló József dr.: Cikkeket irt a »Néptanítók Lapja«-ba, a »Magyar Tanítóképző«-be. Megjelent a »Beszéd- és értelemgyakorlatok vezérkönyve« című műve. *Sztankó Béla*: Magyar Énekkönyv polgári iskolák számára I—IV. (Hoppe Rezsővel) Budapest, Franklin-társulat. *Quint József*: A polgári leányiskolák új tanterve szerint átdolgozott egy természetrajzot (I. és II. oszt.) s a »Tanítóképző«-be és a »Tanítók Lapja«-ba irt. *Mészáros Jenő*: Cikkeket irt a »Néptanítók Lapja«-ba. *Miklós Gergely*: Cikkeket irt a »Néptanítók Lapja«-ba. »Növénytan elemi tanító- és tanítónőképző-intézetek számára« című munkájának VI. kiadását sajtó alá rendezte. Cikkeket irt az Orsz. Paed. Könyvtár és Tanszermúzeum Hivatalos Értesítőjébe. *Dr. Radnai Oszkár*: Vörösmarty, mint prózairó. Tanulmány. *Horvay Ede*: Irt a »Néptanítók Lapja« »Tudományos ismeretei«-be. *Kún Alajos*: Irt az »Országos Tanszermúzeum« számára hivatalos bírálatokat.

III. A növendékekről.

I. osztály.

1. *Dencz József*, 1894. jún. 24. Budapest; r. kath., magyar; apja — Lajos. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
2. *Dobos Béla*, 1895. júl. 30. Martonvásár; r. kath., magyar; apja — János, főv. tanító. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
3. *Francovič Oszkár*, 1895. január 10. Fiume; r. kath., olasz; gyámja Ricotti Mario, színházi igazgató. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
4. *Gyulai Kálmán*, 1892. júl. 12. Budapest; ev. ref., magyar; apja — János, máv kalauz. Végzett tanulmányai: polg. isk. V. oszt.
5. *Hanisch József*, 1895. jan. 2. Budapest; r. kath., magyar; apja — János, főv. tanító. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
6. *Hoppe Jenő*, 1894. nov. 2. Budapest; r. kath., magyar; apja — Rezső, polg. isk. tanár. Végzett tanulmányai: gimn. IV. osztály.
7. *Horváth János*, 1894. április 23. Budapest; ev. ref., magyar; apja — János, főv. alkalmazott. Végzett tanulmányai: gimn. IV. oszt.
8. *Horváth Lajos*, 1895. aug. 25. Pécsudvard; r. kath. magyar; apja — György, tanító. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
9. *Hottovi Tibor*, 1892. dec. 23. Budapest; r. kath. magyar; apja — József, bérkocsissegéd. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
10. *Istók Barna*, 1894. okt. 13. Sajógömör; ev. ref. magyar; apja — Béla, asztalos. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
11. *Janó Zoltán*, 1893. ápr. 22. Budapest; ev. ref., magyar; apja — Ferenc, állami rendőr. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
12. *Kiss Ödön*, 1894. jan. 11. Budapest; r. kath., magyar; apja — Ödön, főv. alkalmazott. Végzett tanulmányai:
13. *Kocsis Ferenc*, 1894. szept. 4. Hatvan; r. kath., magyar; apja — Albert, váltóőr. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

14. *Köhler Antal*, 1893. febr. 13. Budapest, r. kath. magyar; apja — Károly, cipész. Végzett tanulmányai: polg. iskola IV. oszt.

15. *Lukács Béla*, 1894. febr. 21. Ujmoldova; r. kath., magyar; apja — Ferenc, áll. tanító. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

16. *Mihalovszky Rezső*, 1894. ápr. 17. Budapest; r. kath., magyar; apja — István, mázoló. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

17. *Molnár Józsiás*, 1893. ápr. 28. Gelencze; r. kath., magyar; apja — Mihály, nyug. tanító. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

18. *Nagy Rezső*, 1892. aug. 6. Muraszentmárton; r. kath., magyar; apja — Lajos, tanító. Végzett tanulmányai: polg. iskola IV. oszt.

19. *Pataky József*, 1895. jan. 21. Budapest; ev. ref., magyar; apja — József, hivataloszolga. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

20. *Pelárgus István*, 1893. jan. 11. Pápa; r. kath., magyar; apja — István, posta és táv. szolga. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

21. *Pozsgay Lajos*, 1894. ápr. 9. Győr; r. kath., magyar; apja — János, máv. fűtő. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

22. *Reuter Agoston*, 1893. szept. 1. Alsópéterfa; r. kath., német; apja — Ágoston, tanító. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

23. *Róth Lajos*, 1893. máj. 15. Budapest; r. kath., magyar; apja — Lajos, főv. tanító. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

24. *Sarkadi Gábor*, 1895. szept. 8. Szilágycseh; ev. ref., magyar; apja — Sándor, áll. tanító. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

25. *Szábl Zoltán*, 1895. ápr. 14. Lipótvár; r. kath., magyar; anyja — özv. Godofrédné. Végzett tanulmányai: gimn. IV. oszt.

26. *Tóth Béla*, 1893. ápr. 16. Kis-Ecset; r. kath., magyar; apja — Béla, kántortanító. Végzett tanulmányai: gimn. IV. oszt.

27. *Tóth Kálmán*, 1894. jan. 11. Budapest; ev. ref., magyar; apja — Kálmán, m. kir. posta altiszt. Végzett tanulmányai: polg. isk. V. oszt.

28. *Tóth László*, 1894. dec. 14. Budapest; r. kath., magyar; apja — Mihály, főv. adóbiztos. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

29. *Ungár Lajos*, 1894. aug. 1. Budapest; izr., magyar; anyja özv. — Sándorné, varrónő. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

30. *Wilheim Jenő*, 1893. okt. 30. Udvard; izr., magyar; apja — József, kereskedő. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

31. *Wimmer Lajos*, 1894. máj. 14. Budapest; r. kath., magyar; apja — József, korcsmáros. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

32. *Winter Pál*, 1894. okt. 1. Budapest; r. kath., magyar; gyámja Magdics Károly, igazgató. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

33. *Wirth Imre*, 1893. febr. 25. Fugovapolya; r. kath., magyar; apja — István, uradalmi sajtos. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

II. osztály.

1. *Anda Géza*, 1892. jan. 20., Budapest; r. kath., magyar; apja — György, magánzó. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

2. *Biró Árpád*, 1893. ápr. 15. Budapest; r. kath., magyar; apja — Árpád, min. számvizsgáló. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

3. *Botos Ödön*, 1894. máj. 19. Kis-Szent-Miklós; ev. ref., magyar; apja — Imre, gazdatiszt. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

4. *Csorba Dezső*, 1894. ápr. 11. Győr; r. kath., magyar; anyja özv. — Gézáné. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

5. *Dénes István*, 1891. jul. 9. Lemhény; r. kath., magyar; apja — Imre, földműves. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

6. *Egri Endre*, 1894. okt. 27. Budapest; r. kath., magyar; apja — Endre, min. hiv. szolgál. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

7. *Fáhn Mór*, 1892. márc. 11. Verőb; izr., német; gyámja: Fischer Adolf, szabó. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

8. *György Mihály*, 1891. nov. 11. Galati; r. kath., magyar; anyja — Mária, magánzó. Végzeti tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

9. *Gyurkovics Ernő*, 1891. okt. 21., Budapest; r. kath., magyar; anyja özv. — Mártonné. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

10. *Hanisch János*, 1893. aug. 25. Budapest; r. kath., apja — János, fõv. tanító. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

11. *Harmat Rezső*, 1892. jan. 16. Budapest; r. kath., német; apja — József, gépész. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

12. *Horn József*, 1893. okt. 1. Martonvásár; r. kath., magyar; apja — István, nyerges. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

13. *Kerékes Dezső*, 1893. máj. 22. Budapest; ev. ref., magyar; apja — Bálint, nyomdai alkalmazott. Végzett tanulmányai:

14. *Kindl Vilmos*, 1892. máj. 26. Budapest; r. kath., magyar; apja — Fülöp, szabó. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

Koczóh Sándor, 1893. jul. 12. Pocsaj; ev. ref., magyar; apja — Lajos, nyug. tanító. Végzett tanulmányai: gimn. IV. oszt.

16. *Kolencsik József*, 1893. jun. 24. Budapest; r. kath., magyar; anyja — özv. Józsefné, magánzó végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

17. *Leicht József*, 1893. febr. 28. Hőgyész; r. kath., magyar; apja — Károly, kalapos. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
18. *Lorenz Antal*, 1891. máj. 13. Budapest; r. kath., magyar; apja — János, egyházi. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
19. *Lukács László*, 1893. nov. 3. Tengelicz; r. kath., magyar; apja — Gyula, tanító. Végzett tanulmányai polg. isk. IV. oszt.
20. *Marton József*, 1894. máj. 7. Budapest; ev. ref., magyar; apja — József, cipész. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
21. *Marquis József*, 1891. jan. 16. Budapest; r. kath., magyar; apja — Sándor, férfisزابó. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
22. *Mészáros Ödön*, 1894. márc. 11. Dunapataj; r. kath., magyar; anyja — özv. Gyuláné, tanító özvegye. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
23. *Nagy Károly*, 1893. febr. 1. Balmazújváros; ev. ref., magyar; anyja — özv. Péterné, tanító özvegye. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
24. *Nyegrán Györey*, 1889. dec. 21. Érdengeleg; gör. kath., magyar; apja — József, földmives. Végzett tanulmányai: gimn. IV. oszt.
25. *Plattner István*, 1894. szept. 1. Budapest; r. kath., magyar; apja — István, géplakatos. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
26. *Schank László*, 1892. júl. 6. Torzsa; ref., magyar; apja — Henrik, tanító. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
27. *Stolmár László*, 1894. ápr. 28. Budapest; r. kath., magyar; apja — László, főv. ig. tanító. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
28. *Szabó Pál*, 1894. márc. 20. Orosháza; ág. ev., magyar; apja — Pál, asztalos. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
29. *Szapáry István*, 1894. aug. 15. Nagy-Szalonta; r. kath., magyar; gyámja özv. Möller Ferencné, hivatalnokné. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
30. *Sztokin Ignác*, 1892. jan. 2. Titel; gör. kel., szerb; apja — Mihály, földmives. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
31. *Tihanyi László*, 1893. máj. 27. Budafok; r. kath., magyar; apja — Gusztáv, tanító. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
32. *Vadnai Elemér*, 1894. febr. 10. Tokaj; izr., magyar; anyja özv. — Rezsőné, tanító özvegye. Végzett tanulmányai polg. isk. IV. oszt.

III. osztály.

1. *Breznay Lajos*, 1892. márc. 15. Abafalva; r. kath., magyar; apja — Gyula, gazdasági felügyelő. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

2. *Calligaris Ferenc*, 1892. jun. 8. Budapest; r. kath., magyar; apja — Ferenc, zenész. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
3. *Csányi Béla*, 1891. jan. 1. Budapest; r. kath., magyar; apja — Gyula, főv. szolga. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
4. *Dolinay Gusztáv*, 1891. nov. 18. Gyapoly; gör. kath., magyar; apja — Mihály, máv. hivatalnok. Végzett tanulmányai: gimn. IV. oszt.
5. *Eördögh Mihály*, 1891. ápr. 29. Székesfehérvár; r. kath. magyar; anyja özv. — Mihályné, kézimunka tanítónő. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
6. *Ferencz Károly*, 1891. aug. 3. Csomakörös; ref., magyar; apja — Tamás, földműves. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
7. *Flérik József*, 1893. febr. 11. Abaujszántó; r. kath., magyar; teljesen árva. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
8. *Göndös József*, 1891. okt. 30. Orosháza; ág. ev., magyar; apja — Lajos, szabó. Végzett tanulmányai: polg. isk. V. oszt.
9. *Gux József*, 1892. nov. 17. Budapest; r. kath., magyar; apja — Vladimir, sekrestyés. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
10. *Kerekes Béla*, 1890. nov. 19. Nagypesztek; ref., magyar; anyja Szóbi Zsófia, nyugdíjas. Végzett tanulmányai: felső népisk. III. oszt.
11. *Klemm Árpád*, 1892. ápr. 28. Budapest; r. kath., magyar; apja — Árpád, főv. hivatalnok. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
12. *Koszorús József*, 1893. ápr. 7. Dunaföldvár; ref. magyar; apja — József, órás. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
13. *Kovachich József*, 1893. jún. 11. Budapest; r. kath., magyar; apja — Márk, rajzoló. Végzett tanulmányai: reálisk. IV. oszt.
14. *Matzkó Gyula*, 1891. aug. 17. Budapest; r. kath., magyar; apja — Endre, szabó. Végzett tanulmányai: gimn. V. oszt.
15. *Németh László*, 1891. márc. 3. Budapest; r. kath., magyar; apja — István, nyug. máv. ór. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
16. *Nohn Jenő*, 1893. márc. 14. Budapest; r. kath., magyar; apja — Nándor, főv. nyug. tanító. Végzett tanulmányai: reálisk. IV. oszt.
17. *Pilissy Lajos*, 1893. ápr. 6. Szentmártonkáta; r. kath., magyar; apja — Lajos, kántor tanító. Végzett tanulmányai: gimn. IV. oszt.
18. *Pörje László*, 1891. febr. 2. Budapest; r. kath., magyar; apja — József, isk. szolga. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
19. *Princzinger Lajos*, 1893. aug. 15. Ó-Szent-Anna; r. kath., magyar; apja — Mihály, tanító. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

20. *Réti Miklós*, 1893. máj. 1. Középes; r. kath., magyar; apja — Miklós, ig. tanító. Végzett tanulmányai: gimn. IV. oszt.
21. *Schmall Imre*, 1892. szept. 8. Mosony-Tétény; r. kath., magyar; apja — Gyula, kántortanító. Végzett tanulmányai: gimn. IV. oszt.
22. *Seydl Oszkár*, 1892. jún. 4. Nagyvárad; r. kath., magyar; apja — Béla, gyári expeditor. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
23. *Somogyi Géza*, 1891. okt. 25. Budapest; r. kath., magyar; apja — József, szabósegéd. Végzett tanulmányai: polg. isk. V. oszt.
24. *Szabó József*, 1892. jan. 10. Lepsény; ref., magyar; apja — József, máv. podgyászhorár. Végzett tanulmányai: gimn. V. oszt.
25. *Szalay Pál*, 1891. jul. 29. Ujhartyán; r. kath., magyar; apja — György, tanító. Végzett tanulmányai: gimn. IV. oszt.
26. *Szaulner Géza*, 1891. jún. 14. Budapest; r. kath., magyar; apja — Kajetán, karnagy. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
27. *Szántó Pál*, 1893. jún. 28. Pincehely; r. kath., magyar; apja — Lajos, rendőr. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
28. *Szász Lajos*, 1893. márc. 4. Köröstarcsa; ref., magyar; apja — Lajos, rendőrelőőr. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
29. *Szilágyi Sándor*, 1891. dec. 12. Pacsér; ref. magyar; anyja — özv. Sándorné, varrónő. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
30. *Tordai Ferenc*, 1891. febr. 20. Budapest; r. kath., magyar; anyja — özv. Topf Ferencné. Végzett tanulmányai: gimn. IV. oszt.
31. *Vida Imre*, 1892 máj. 28. Zircz; r. kath., magyar; apja — Ferenc, erdész. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

IV. osztály.

1. *Adametz Gyula*, 1890. márc. 29. Budapest; r. kath., magyar; anyja — özv. Józsefné, kifőzőnő. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
2. *Bartha Béla*, 1891 febr. 1. Ujszász; r. kath., magyar; apja — Árpád, máv. pályafelvigyázó. Végzett tanulmányai: polg. isk. V. oszt.
3. *Bendes Gyula*, 1892. márc. 25. Budapest; ág. ev. magyar; apja — Pál, hivatalszolga. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
4. *Blahó Kálmán*, 1887 okt. 14. Abráhámfalu; ág. ev., magyar; apja — József, órás. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

5. *Dobos András*, 1890. máj. 20. Makád; ref., magyar; apja — Imre, kir. fogházőr. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

6. *Goda Gyula*, 1891. dec. 6. Budapest; r. kath., magyar; apja — Gyula, asztalos segéd. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

7. *Hodászy Miklós*, 1890. okt. 18. Budapest; r. kath., magyar; apja — Lajos, mészáros. Végzett tanulmányai: polg. isk. VI. oszt.

8. *Holczmann Róbert*, 1892. okt. 15. Budapest; r. kath., magyar; apja — Lajos, zongorakészítő segéd; Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

9. *Joszt Ferenc*, 1890. febr. 7. Budapest; r. kath., magyar; apja — József, gépész. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

10. *Kovács Sándor*, 1891. aug. 17. Sopron; ág. ev., magyar; apja — Sándor, posta- és távirda-altiszt. Végzett tanulmányai polg. isk. IV. oszt.

11. *Lenkei Béla*, 1892. aug. 7. Budapest; r. kath., magyar; gyámja Magdics Károly, árvaházi igazgató. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

12. *Mészáros János*, 1887. máj. 15. Dráva-Szent-Márton; r. kath., magyar; apja — János, napszámos. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

13. *Molnár Ferenc*, 1891. ápr. 8. Érd; r. kath., magyar; apja — Sebestyén, máv. munkás. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

14. *Nagy Miklós*, 1892. febr. 9. Hetény; ref., magyar; apja — József, lámpagyújtó. Végzett tanulmányai: gimn. IV. oszt.

15. *Ormai Antal*, 1892. febr. 21. Pest-Hidegkút; r. kath., magyar; apja — Antal, tanító. Végzett tanulmányai: reálisk. IV. oszt.

16. *Röper Nándor*, 1891. márc. 13. Budapest; r. kath., magyar; apja — Alajos, szabó. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

17. *Szobotinovics Endre*, 1891. okt. 16. Budapest; r. kath., magyar; apja — György, művezető. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

18. *Tiszovszky Lajos*, 1892. márc. 16. Budapest; ág. ev., magyar; apja — Gábor, máv. hiv. szolga. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

19. *Váradi László*, 1892. febr. 10. Budapest; r. kath., magyar; anyja özv. — Amadéné, főv. tanítónő. Végzett tanulmányai: gimn. IV. oszt.

20. *Varga Imre*, 1889. okt. 26. Győrvar; r. kath., magyar; anyja özv. — Józsefné, magánzó. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.

21. *Varga János*, 1891. dec. 6. Adony; r. kath., magyar;
apja — János, rendőr. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
22. *Virágh István*, 1889. dec. 26. Budapest; r. kath., magyar;
apja — Mihály, szolga. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
23. *Vizi Lajos*, 1891. okt. 17. Budapest; r. kath., magyar;
apja — Lajos, isk. szolga. Végzett tanulmányai: polg. isk. IV. oszt.
24. *Zatykó Lajos*, 1891. aug. 16. Orosháza; ág. ev., magyar;
apja — József, csizmadia. Végzett tanulmányai: polg. isk. V. oszt.

IV. A növendékek névsora az előmenetelről
szóló kimutatással.

	Pozsgay Lajos . . .	1	—	2	1	4	—	—	—	—	2	3	2	—	3	4	4	—	3	1, 3	3	—	1	3	2	4	3	—
	Reuter Ágoston . . .	2	2	3	2	3	—	—	—	—	3	2	4	—	4	3	3	—	3	2, 2	3	—	2	2	1	4	2	—
	Róth Lajos . . .	2	—	3	4	4	—	—	—	—	2	4	4	—	3	3	4	—	3	3, 3	4	—	2	2	1	3	2	—
	Sarkadi Gábor . . .	2	2	4	3	5	—	—	—	—	4	4	4	—	4	4	4	—	4	3, 3	4	—	4	4	2	5	3	—
25	Szábl Zoltán . . .	2	1	3	4	3	—	—	—	—	4	3	4	—	3	2	4	—	3	1, 3	3	—	3	4	1	2	3	—
	Tóth Béla . . .	2	—	3	3	3	—	—	—	—	4	4	3	—	3	3	4	—	1	3, 4	3	—	3	2	2	2	3	—
	Tóth Kálmán . . .	1	—	2	2	2	—	—	—	—	3	3	3	—	2	2	2	—	1	2, 3	3	—	1	1	2	3	1	—
	Tóth László . . .	2	—	3	4	3	—	—	—	—	3	4	4	—	4	4	4	—	2	3, 4	3	—	3	3	1	4	3	—
	Ungár Lajos . . .	2	2	3	3	2	—	—	—	—	3	3	3	—	2	4	2	—	4	4, 3	4	—	4	4	3	3	3	—
30	Wilheim Jenő . . .	2	—	3	1	4	—	—	—	—	4	3	3	—	4	4	4	—	3	4, 4	4	—	4	4	3	4	3	—
	Wimmer Lajos . . .	2	—	4	3	4	—	—	—	—	4	4	4	—	4	4	4	—	3	3, 3	4	—	4	4	2	3	3	—
	Winter Pál . . .	2	—	3	2	3	—	—	—	—	2	4	3	—	4	4	3	—	4	1, 2	3	—	2	2	3	3	2	—
	Wirth Imre . . .	1	1	1	1	2	—	—	—	—	2	2	2	—	2	3	2	—	3	3, 3	3	—	2	3	1	3	3	—

II. osztály.

	Anda Géza . . .	2	—	3	2	—	4	—	—	—	4	4	4	—	4	4	4	—	3	2, 3	3	—	3	4	3	3	3	—
	Biró Árpád . . .	2	—	3	3	—	4	—	—	—	4	4	3	—	3	2	4	—	3	3, 3	4	—	2	4	1	3	2	—
	Botos Ödön . . .	2	—	3	2	—	3	—	—	—	4	4	3	—	3	4	4	—	3	4, 3	4	—	3	2	2	3	3	—
	Csorba Dezső . . .	3	—	4	1	—	4	—	—	—	4	5	4	—	4	5	4	—	4	4, 4	4	—	4	4	2	3	3	—
5	Dénes István . . .	1	1	1	1	—	1	—	—	—	2	3	1	—	1	2	1	—	2	2, 2	3	—	1	1	1	1	2	—
	Egri Endre . . .	1	—	2	1	—	3	—	—	—	2	3	2	—	2	3	2	—	3	2, 3	2	—	2	2	2	3	2	—
	Fáhn Mór . . .																											
	György Mihály . . .	1	1	1	1	—	2	—	—	—	3	3	1	—	1	1	2	—	1	2, 1	3	—	2	1	1	1	2	—
	Gyurkovics Ernő . . .	1	—	2	1	—	2	—	—	—	2	4	2	—	2	2	2	—	3	3, 3	4	—	3	3	2	3	3	—
10	Hanisch János . . .	2	—	3	2	—	3	—	—	—	3	4	3	—	3	4	4	—	4	3, 3	3	—	3	3	4	3	3	—
	Harmat Rezső . . .	1	1	2	1	—	2	—	—	—	2	2	2	—	2	3	3	—	3	2, 2	2	—	3	2	2	3	2	—
	Horn József . . .	1	1	1	1	—	1	—	—	—	1	1	1	—	1	1	1	—	1	1, 1	2	—	1	1	1	3	1	—
	Kerekes Dezső . . .	3	—	4	4	—	4	—	—	—	5	5	5	—	5	5	4	—	4	3, 4	3	—	4	4	3	3	4	—
	Kindl Vilmos . . .	3	—	4	4	—	4	—	—	—	4	4	4	—	5	4	4	—	4	3, 4	4	—	2	3	3	2	4	—

Név	Maga- viselet		Szorgalom	Hit- és erkölcstan	Neveléstan				Tanítási gyakorlat Magyar nyelv és irodalom	Német nyelv	Történet	Hazai alkotmánytan	Földrajz	Mennyiségtan	Természettudomány és kémia	Természettan	Gazdaságtan	Ének és zongora	Hegedű	Egyházi ének és zene	Rajz	Szépirás	Kézimunka	Torna	Írásbeli külföldi	Fakultatív tárgy				
	Általában	Az intézményben			Testi élet ismeretese	Leleki élet ismeretese	Népiszkolai nevelés- és oktatásban	Nevelés története, népoktatásügy nevelése																						
15 Koczoh Sándor . . .	1	1	2	1	—	3	—	—	—	2	4	2	—	2	4	4	—	3	2	2	4	—	4	2	3	2	2	—		
Kolencsik József . . .	1	—	1	1	—	1	—	—	—	1	2	1	—	1	2	1	—	3	3	3	—	2	2	1	2	1	2	1	—	
Leicht József	1	1	2	1	—	2	—	—	—	1	2	1	—	1	2	2	—	3	2	1	4	—	1	1	1	3	1	—	—	
Lorenz Antal	1	—	2	1	—	3	—	—	—	3	2	2	—	2	3	3	—	4	4	1	4	—	3	3	3	2	3	—	—	
Lukács László	1	1	2	1	—	2	—	—	—	2	4	1	—	2	2	2	—	2	3	2	4	—	3	4	1	3	2	—	—	
20 Marton József . . .	1	1	1	1	—	1	—	—	—	1	2	1	—	1	1	1	—	1	3	2	2	—	3	3	1	3	1	—	—	
Marquis József	3	—	4	3	—	5	—	—	—	5	5	5	—	5	5	5	—	4	3	4	5	—	2	4	2	3	3	—	—	
Mészáros Ödön . . .	1	1	1	1	—	2	—	—	—	1	1	1	—	1	1	1	—	1	4	3	2	—	1	1	1	2	1	—	—	
Nagy Károly	1	1	1	1	—	2	—	—	—	2	3	1	—	1	4	1	—	3	2	2	2	—	3	1	3	1	2	—	—	
Nyegrán György . . .	2	2	3	2	—	3	—	—	—	4	3	4	—	4	2	4	—	3	3	4	4	—	3	4	1	1	1	—	—	
25 Plattner István . . .	1	—	2	1	—	2	—	—	—	2	3	1	—	1	2	2	—	1	4	3	3	—	2	3	1	2	2	—	—	
Schank László	1	1	1	2	—	3	—	—	—	3	3	3	—	3	4	3	—	2	3	2	3	—	2	1	1	2	2	—	—	
Stolmár László	1	1	1	1	—	1	—	—	—	1	3	1	—	1	2	1	—	1	1	1	2	—	2	1	1	3	1	—	—	
Szabó Pál	2	2	2	2	—	2	—	—	—	3	3	3	—	3	1	2	—	3	3	3	3	—	2	2	1	2	2	—	—	
Szapári István	3	—	4	3	—	4	—	—	—	4	4	4	—	4	4	4	—	4	3	3	3	—	4	3	4	3	4	—	—	
30 Sztókin Ignác	2	—	3	1	—	4	—	—	—	4	5	4	—	5	4	4	—	4	3	4	3	—	3	3	1	3	4	—	—	
Tihanyi László	3	—	4	4	—	4	—	—	—	4	4	4	—	5	5	4	—	4	2	4	4	—	3	4	4	1	3	—	—	
Vadnai Elemér	2	—	4	3	—	5	—	—	—	4	5	4	—	4	5	4	—	5	1	4	3	—	4	4	4	3	4	—	—	
III. osztály.																														
Breznay Lajos	1	1	1	1	—	—	—	2	—	2	2	3	2	—	2	1	1	1	1	1	1	—	1	—	1	1	1	1	—	—
Calligaris Ferenc . . .	1	—	3	2	—	—	—	3	—	3	4	3	4	—	4	4	4	4	4	4	4	—	4	4	4	1	2	1	—	—

	Csányi Béla . . .	2	—	4	4	—	—	4	—	4	5	4	4	—	4	5	3	4	3	2, 3	2	—	2	—	3	3	3	—
	Dolinay Gusztáv . . .	3	3	4	2	—	—	4	—	4	4	5	4	—	4	5	4	4	4	2, 4	3	—	4	—	4	3	3	—
5	Eördögh Mihály . . .	2	—	3	3	—	—	4	—	2	4	4	4	—	4	3	3	3	3	4, 4	3	—	2	—	1	2	3	—
	Ferencz Károly . . .	2	2	2	2	—	—	3	—	3	3	3	3	—	3	3	3	3	1	3, 2	3	—	2	—	1	1	3	—
	Flérik József . . .	3	3	3	2	—	—	3	—	3	3	3	3	—	3	4	3	3	3	3, 3	4	—	4	—	3	2	3	—
	Göndös József . . .	2	2	1	1	—	—	2	—	2	2	1	2	—	2	1	1	1	2	1, 1	2	—	3	—	3	3	1	—
	Gux József . . .	2	4	3	4	—	—	3	—	4	3	3	3	—	4	4	5	3	3	3, 3	4	—	3	—	2	4	3	—
10	Kerekes Béla . . .	2	1	2	2	—	—	3	—	4	4	4	3	—	3	3	3	3	3	3, 3	3	—	3	—	3	1	3	—
	Klemm Árpád . . .	2	—	3	4	—	—	4	—	3	4	4	4	—	4	4	4	4	3	3, 3	4	—	4	—	3	3	2	—
	Koszorús József . . .	2	1	2	2	—	—	4	—	3	2	3	3	—	3	2	3	2	3	3, 1	3	—	2	—	2	2	2	—
	Kovachich József . . .	2	—	4	2	—	—	4	—	3	5	3	4	—	4	5	4	4	4	1, 1	1	—	4	—	3	3	3	—
	Matzkó Gyula . . .	2	—	2	1	—	—	2	—	2	1	3	2	—	2	2	2	1	1	1, 2	2	—	3	—	3	3	2	—
15	Németh László . . .	2	—	3	1	—	—	2	—	3	4	4	3	—	3	4	3	3	3	1, 2	3	—	4	—	2	2	3	—
	Nohn Jenő . . .	2	—	3	2	—	—	3	—	4	3	3	3	—	4	3	4	3	3	1, 2	4	—	2	—	3	3	2	—
	Pilissy Lajos . . .	2	2	3	1	—	—	4	—	3	2	2	3	—	2	3	3	3	3	1, 1	2	—	3	—	2	4	3	—
	Pörje László . . .	2	—	3	4	—	—	4	—	3	4	4	4	—	4	4	4	4	4	3, 3	2	—	4	—	1	1	3	—
	Princzinger Lajos . . .	1	1	2	2	—	—	2	—	3	2	2	2	—	2	2	2	3	3	2, 1	2	—	2	—	1	2	1	—
20	Réti Miklós . . .	1	1	1	1	—	—	2	—	2	2	2	1	—	2	3	1	2	2	1, 2	1	—	3	—	3	2	1	—
	Schmall Imre . . .	1	1	2	1	—	—	2	—	2	3	1	2	—	2	3	3	3	3	1, 1	1	—	1	—	2	1	1	—
	Seydl Oszkár . . .	2	—	3	1	—	—	4	—	4	3	3	2	—	3	3	3	3	3	2, 2	2	—	4	—	3	2	3	—
	Somogyi Géza . . .	1	—	2	1	—	—	1	—	3	2	3	2	—	3	2	2	2	2	3, 3	4	—	3	—	2	3	2	—
	Szabó József . . .	3	—	3	1	—	—	4	—	3	3	4	3	—	4	4	3	4	3	3, 3	3	—	2	—	2	1	3	—
25	Szalay Pál . . .	2	1	3	2	—	—	3	—	2	2	2	4	—	4	2	3	3	3	1, 3	2	—	4	—	3	1	2	—
	Szautner Géza . . .	2	—	4	3	—	—	5	—	3	5	3	4	—	4	5	5	5	4	1, 1	4	—	4	—	2	2	3	—
	Szántó Pál . . .	2	—	2	1	—	—	3	—	3	3	4	3	—	3	4	4	4	3	2, 3	4	—	3	—	2	4	3	—
	Szász Lajos . . .	2	—	3	2	—	—	3	—	3	3	3	3	—	3	3	3	3	2	2, 1	2	—	1	—	4	3	2	—
	Szilágyi Sándor . . .	1	1	1	1	—	—	1	—	2	1	3	1	—	1	2	1	1	1	2, 1	3	—	3	—	1	1	1	—
30	Tordai Ferenc . . .	2	—	3	2	—	—	2	—	3	2	3	3	—	3	4	3	4	3	1, 1	3	—	4	—	3	2	2	—
	Vida Imre . . .	1	1	2	1	—	—	2	—	2	1	2	1	—	1	1	2	1	3	3, 2	3	—	2	—	1	2	1	—

Név	Maga- viselet		Szorgalom	Hit- és erkölcstan	Neveléstan				Támiasi gyakorlat	Magyar nyelv és irodalom	Német nyelv	Történet	Hazai alkotmánytan	Földrajz	Mennyiségtan	Természetrajz és kémia	Természettan	Gazdaságtan	Ének és zongora	Hegedű	Egyházi ének és zene	Rajz	Szépirás	Kézimunka	Torna	Írásbeli külalak	Fakultatív tárgy		
	Általában	Az intézményben			Tiszt élet ismertetése	Leleki élet ismeretése	Isma tudása	Szépírókai nevelés- és oktatásai																				Szorgalom, munka, szociális és szociális	
IV. osztály.																													
Adametz Gyula . . .	2	3	1	—	—	—	—	4	2	4	4	—	3	—	4	—	3	3	2	3	3	—	2	—	1	3	1	—	
Bartha Béla . . .	2	2	3	1	—	—	—	2	2	3	3	—	2	—	4	—	2	2	2	1	2	—	2	—	1	3	2	—	
Bendes Gyula . . .	2	—	3	3	—	—	—	4	3	3	4	—	4	—	4	—	4	3	2	3	4	—	2	—	3	4	2	—	
Bahó Kálmán . . .	1	—	3	2	—	—	—	4	4	4	4	—	3	—	4	—	4	3	4	4	4	—	2	—	3	4	3	—	
5 Dobos András . . .	3	—	3	1	—	—	—	4	3	4	5	—	2	—	4	—	4	3	3	3	2	—	4	—	3	4	3	1	—
Goda Gyula . . .	2	—	3	1	—	—	—	3	2	2	4	—	1	—	2	—	3	1	1	3	3	—	1	—	1	3	2	—	
Hodászy Miklós . .	2	—	3	1	—	—	—	3	4	4	3	—	3	—	4	—	2	3	1	2	2	—	1	—	4	2	1	—	
Holczmann Róbert	1	1	1	1	—	—	—	1	2	1	1	—	1	—	1	—	1	2	1	1	1	—	1	—	2	1	2	—	
Joszt Ferencz . . .	1	1	2	1	—	—	—	2	2	2	4	—	1	—	1	—	1	1	1	1	2	—	1	—	2	3	2	—	
10 Kovács Sándor . .	1	1	2	1	—	—	—	3	2	3	4	—	2	—	3	—	2	2	3	1	2	—	2	—	1	1	3	—	
Lenkei Béla . . .	2	—	3	3	—	—	—	4	3	3	3	—	4	—	3	—	4	3	2	1	4	—	3	—	3	3	1	—	
Mészáros János . .	1	—	3	2	—	—	—	3	4	3	4	—	4	—	4	—	4	4	3	3	3	—	2	—	1	1	2	—	
Molnár Ferenc . . .	2	—	3	2	—	—	—	2	3	2	4	—	2	—	3	—	3	2	1	3	4	—	4	—	2	1	3	—	
Nagy Miklós . . .	3	—	3	1	—	—	—	3	3	2	4	—	3	—	3	—	3	4	3	3	3	—	2	—	4	2	3	—	
15 Ormai Antal . . .	1	1	2	3	—	—	—	3	3	2	3	—	4	—	4	—	3	4	2	2	3	—	2	—	1	1	2	—	
Róper Nándor . . .	2	—	3	3	—	—	—	4	4	4	4	—	4	—	4	—	5	4	3	3	4	—	4	—	4	3	3	—	
Szobotinovics Endre	1	—	2	1	—	—	—	2	2	2	3	—	2	—	2	—	1	2	2	3	1	—	1	—	3	2	3	—	
Tiszovszky Lajos . .	2	—	3	3	—	—	—	5	3	4	5	—	4	—	4	—	4	4	4	4	2	—	4	—	4	4	3	—	
Váradai László . . .	1	—	2	1	—	—	—	3	3	2	2	—	2	—	4	—	3	3	3	3	3	—	4	—	3	4	2	—	
20 Varga Imre . . .	2	—	3	3	—	—	—	4	3	4	4	—	4	—	4	—	3	4	4	4	4	—	3	—	3	2	3	—	
Varga János . . .	1	—	1	2	—	—	—	3	3	3	2	—	2	—	1	—	2	2	1	1	2	—	3	—	2	3	3	—	
Virágh István . . .	2	—	3	2	—	—	—	3	3	3	4	—	2	—	4	—	3	4	3	3	4	—	3	—	3	2	3	—	
Vizi Lajos . . .	4	—	3	3	—	—	—	4	3	4	4	—	4	—	4	—	4	3	3	3	3	—	4	—	3	4	3	—	
Zatykó Lajos . . .	1	1	1	1	—	—	—	2	2	1	2	—	1	—	1	—	1	1	1	1	2	—	1	—	1	1	2	—	

V. Statisztikai kimutatás a tanulókról.

A) <i>Általános áramlat szerint.</i>	I.	II. o s z t á l y	III.	IV.	összesen
Felvételért folyamodott	50	35	34	27 =	146
Felvétetett	42	33	32	27 =	134
Beiratkozott	39	32	32	26 =	129
Alsóbb osztályból fellépett	—	24	26	25 =	75
Javítóvizsgálatot tett	4	2	6	2 =	14
Ismételt	2	2	—	— =	4
Kimaradt	6	—	1	2 =	9
Év végén vizsgálatot tett	33	32	31	24 =	120

B) *Kor szerint.*

1895-ben született	8	—	—	— =	8
1894-ben »	14	10	—	— =	24
1893-ban »	8	10	9	— =	27
1892-ben »	3	6	8	7 =	24
1891-ben »	—	5	13	9 =	27
1890-ben »	—	—	1	4 =	5
1889-ben »	—	1	—	2 =	3
1887-ben »	—	—	—	2 =	2
Összesen	33	32	31	24 =	120

C) *Vallás szerint.*

Róm. kath. vallású	24	21	23	17 =	85
Gör. kath. »	—	1	1	— =	2
Református »	7	6	6	2 =	21
Ág. ev. »	—	1	1	5 =	7
Gör. keleti »	—	1	—	— =	1
Izraelita »	2	2	—	— =	4
Összesen	33	32	31	25 =	120

D) *Anyanyelv szerint.*

Magyar	31	30	31	24 =	116
Német	1	1	—	— =	2
Szerb	—	1	—	— =	1
Olasz	1	—	—	— =	1
Összesen	33	32	31	24 =	120

E) *Előképzettség szerint.*

	I.	II. o s z t á l y	III.	IV.	összesen
A polg. iskola IV. (V. osztályából felvétetett)	29	30	20	21 =	100
A gimnázium IV. oszt.-ból felvétetett	4	2	9	2 =	17
A reáliskola IV. oszt.-ból felvétetett . .	—	—	2	1 =	3
Összesen .	33	32	31	24 =	120

F) *A szülők polgári állása szerint.*

Tanítás terén működők fia	13	9	8	3 =	33
Más értelmiségi pályán működők fia .	6	6	13	6 =	31
Kereskedő és iparos fia	9	8	4	8 =	29
Östermelő fia	—	3	1	— =	4
Munkás, szolgáló fia	5	5	4	6 =	20
Magánzó, foglalkozásnélküliek fia . . .	—	1	1	1 =	3
Összesen .	33	32	31	24 =	120

G) *Illetőség szerint.*

Budapesti (helybeli)	18	14	13	14 =	59
Abauj-Tornamegye	—	—	1	— =	1
Aradmegye	—	—	1	— =	1
Baranyamegye	—	—	—	1 =	1
Bács-Bodrogmegye	—	2	1	1 =	4
Békésmegye	—	1	2	— =	3
Biharmegye	—	2	3	— =	5
Fehérmegye	1	1	1	2 =	5
Gömörmegye	1	—	1	— =	2
Győrmege	1	1	—	— =	2
Hajdúmegye	—	1	—	— =	1
Hevesmegye	1	—	—	— =	1
Háromszékmegye	1	1	—	— =	2
Hontmegye	—	—	1	— =	1
Komárommegye	1	—	—	1 =	2
Krassó-Szörénymegye	1	—	—	— =	1
Mosonmegye	—	—	1	— =	1
Nogradmegye	1	—	—	— =	1
Nyitra megye	1	1	—	— =	2
Pestmegye	—	2	2	3 =	7
Sopronmegye	1	—	—	1 =	2
Szatmármegye	—	1	—	— =	1
Szilágymegye	1	—	—	— =	1
Temesmegye	—	1	—	— =	1
Tolnamegye	1	2	2	— =	5
Vasmege	—	—	—	1 =	1
Veszprémmegye	—	—	2	— =	2
Verőczemegye	1	—	—	— =	1
Zalamegye	1	—	—	— =	1
Zemplénmegye	—	1	—	— =	1
Fiume	1	—	—	— =	1
Románia	—	1	—	— =	1
Összesen .	33	32	31	24 =	120

A budapesti I. ker. állami elemi tanítóképző-intézet órarendje az 1909—10. iskolai évben.

Óra	Osz- tály	Hétfő Szabad : <i>Mészáros, Quint</i>	Kedd Szabad : <i>Sztankó</i>	Szerda Szabad : <i>Dr. Radnai, Horvay</i>	Csütörtök Szabad : <i>Snarel, Szabó G.</i>	Péntek	Szombat
8—9	I. II. III. IV.	Német kezdő Ének Mennyiségtan Tanítás (<i>Dr. Baló, Kun</i>)	Mennyiségtan Paedagógia Földrajz Tanítás (<i>Dr. Baló, Sztankó, Horvay</i>)	Paedagógia Földrajz Zongora Kézügyesség Tanítás (<i>Dr. Baló M.</i>)	Ének Paedagógia Német kezdő Tanítás (<i>Dr. Baló, Mészáros</i>)	Földrajz Rajz Hittan Tanítás (<i>Dr. Baló, Dr. Radnay</i>)	Történet Természetrajz Zongora, Német Tanítás (<i>Dr. Baló, Snarel, Quint</i>)
9—10	I. II. III. IV.	Természetrajz Mennyiségtan Német Magyar	Történet Kézügyesség Zongora A Paedagógia Német kezdő és haladó	Ének Természetrajz Történet Paedagógia	Német Földrajz Magyar Egészségtan	Történet Rajz Fizika Paedagógia	Paedagógia Történet Mennyiségtan Egyházi ének
10—11	I. II. III. IV.	Hegedű Magyar Kémia Mennyiségtan	Magyar Gazdaságtan Hittan Torna	Kézügyesség Zongora A Torna Tanítás Alkotmánytan	Földrajz Német kezdő és haladó Ének Torna	Magyar Torna Gazdaságtan Rajz	Természetrajz Magyar Tanítás Hegedű
11—12	I. II. III. IV.	Mennyiségtan Német kezdő és haladó Fizika Ének	Torna Mennyiségtan Kémia Hittan	Mennyiségtan Ének Torna Fizika	Torna Magyar Földrajz Kézügyesség Zongora	Hittan Mennyiségtan Hegedű Rajz	Magyar Paedagógia Ének Mennyiségtan
12—1	I. II. III. IV.	Magyar Hegedű Gazdaságtan Fizika	Hittan Magyar Kémia Gazdaságtan	Kézügyesség Zongora B Történet Kémia Gazdaságtan	Kézügyesség Történet Paedagógia Magyar	Gazdaságtan Hittan Rajz Német kezdő és haladó	Német kezdő Gazdaságtan Magyar Alkotmánytan
1—2	I. II. III. IV.	Rajz — Magyar —	Rajz Hittan Torna Magyar	Gazdaságtan Rajz Történet Kézügyesség Zene	} Zenekar	Német Zongora B Kézügyesség Rajz Hittan	Rajz — Német, Kézügyesség Gazdaságtan

Szombat délután 3—4-ig II—IV. Karének. 4—5-ig IV. Ének, 3—5-ig I. Rajz. 5—6-ig IV. Tűzoltástán.

A budapesti m. kir. állami elemi tanítóképző- intézetben az 1909—1910-iki iskolai évben használt tankönyvek:

4) Elemi iskolai tanítóképző:

I. osztály. Pokorny: Hittan, K 1'40. Baló-Hanzély: A testi élet ismertetése, K 2'60. Király: Rendszeres magyar nyelvtan, 2. kiadás, K 2'—. Bánóczy-Weszely: Stilisztika és olvasókönyv, K 2'60. Horvay: Német nyelvtan és olvasókönyv, I. rész, 2. kiadás, K 2'60. Kelemen: Magyar-német és német-magyar zsebszótár, kötve K 4'40. Farkas: Egyetemes történet, I. kötet, 2. kiadás, K 3'—. Farkas-Kovács: Csillagászati és fizikai földrajz, 2. kiadás, K 2'40. Miklós: Közönséges számtan és algebra, I. rész, 2. kiadás, K 3'20. Miklós: Növénytan, 5. kiadás, K 3'50. Sztankó: Énekiskola, I. rész, 2. kiad., K 3'—. Zoltai: Zongoraiskola, I. rész, K 6'—. Oheroly: Tornazsebkönyv, 5. kiadás, K 3'20. Zoltai: Hegedűiskola, I. rész, K 3'—. Zoltai: Magyar népdalok I. K 3'—.

Segédkönyv: Cserey: Kis Növényhatározó, K 1'20.

II. osztály. Matuszka: Erkölcstan, K 1'20. Baló: Lélektan, K 1'80. Bánóczy-Weszely: Poétika és retorika, II. osztály, K 3'60. Kiss-Komáromy-Péreffy: olvasókönyv, I. kötet 2. kiadás, K 2'40. Horvay: Német nyelvtan és olvasókönyv, II. rész, K 2'40. Kelemen: Magyar-német és német-magyar zsebszótár, kötve K 4'40. Farkas: Egyet. történet, II. rész, 2. kiadás, K 2'80. Farkas: A Föld öt része, Magyarország kivételével, 2. kiadás, K 3'—. Kogutowicz: Rendszeres földr. atlasz, fűzve K 5'—, kötve K 6'—. Miklós: Állattan, 6. kiadás, K 4'40. Miklós: Közönséges számtan és algebra, I. rész, 2. kiadás, K 3'20. Dékány: Mértan, K 3'40. Sztankó: Énekiskola, II. rész, 2. kiadás, K 3'—. Bartalus-Gyertyánffy: Négyes-dalok 2. kiadás, K 3'—. Oheroly: Tornazsebkönyv, 5. kiadás, K 3'20. Zoltai: Hegedűiskola I. rész, K 3'—. Simonkai: Növényhatározó, 3. kiadás, K 1'80. Kossovits: Harmoniumiskola, K 5'—. Chovan: Zongoraiskola, I. rész. 2. kiadás, K 4'50. Kovács: Orgonaiskola 4'—.

III. osztály. Aubermann: Egyháztörténet, 5. kiadás, K 2'—. Népiskolai tanterv és utasítás, K. 3'30. Baló: Népiskolai nevelés- és oktatásban, K 2'50. Bánóczy-Weszely: Poétika, retorika és olvasókönyv, III. osztály K 3'60. Horvay: Rendszeres német nyelvtan, K 2'60. Horvay: Német olvasókönyv K 3'—. Kelemen: Magyar-német és német-magyar zsebszótár, kötve, K 4'40. Farkas: A magyar nemzet története, K 2'40. Farkas: Magyarország földrajza, K 2'—. Kogutowicz: Rendszeres földrajzi atlasz, fűzve, K 5'—, kötve K 6'—. Koch-Kovács: Ásványtan és kémia, K 3'80. Kovács: Fizika, 6. kiadás, K 3'50. Miklós: Közönséges számtan és algebra, II. rész, K 2'50. Dékány: Mértan, K 3'40. Kapi: Gyakorlókönyv, I—II. füzet, K 1'40. Bartalus-Gyertyánffy: Négyesdalok, 2. kiadás, K 3'—. Sztankó: Énekiskola III., K 3'40. Maurer: Vezérkönyv az elemi isk. tornatanításhoz, K 2'60. Oheroly: Tornazsebkönyv, 4. kiadás, K 3'20. Helmár: Tört. atlasz, kötve, K 3'20. Hohmann-Bloch: Hegedűiskola, II. rész, K 4'—. Kovács: Orgonaiskola, K 4'—. Chovan: Zongoraiskola, II. 2. kiadás, K 4'50. Zoltai: Magyar népdalok II. K 3'—.

Segédkönyvek: Weszely: Nevelés-, tanítás- és módszertan, K 3'40. Gyertyánffy: Előgyakorlatok, 5. kiadás, K 1'20. Gönczy: Vezérkönyv az ABC-hez, K —'36. Baló: Vezérkönyv a beszéd és értelemgyakorlatokhoz, K 1'—. Baló-Quint: Természetrájk (népisk), K 1'—. Baló-Quint: Természetrájk vezérkönyv, K —'40. Nagy-Komáromy: Vezérkönyv a nyelvtanhoz, I—IV. osztály, K 1'20. Emericzy-Kárpáthy: Vezérkönyv a számtanhoz, I., II. kötet, 3. kiadás, K 4'40. Heller-Kozocsa: Használati utasítás a népiskolák hármass gyűjt., K 1'20. Kiss-Kún: Játéktanító vezérkönyv, K —'80. Molnár: Fatenyésztés, K 1'—. Tormay: Magyar gazda kincsháza, K 1'—.

IV. osztály. Siposs: Hitoktatásban római kath. növendékek számára, K —'—. Népiskolai tanterv és utasítások, K 3'30. Baló: Nevelés- és oktatástörténet, K 2'—. Baló: A magyar nép-oktatásügy szervezete, 3. kiadás, K 1'—. Bánóczy-Weszely: A magyar irodalom története, K —'—. Horvay: Rendszeres német nyelvtan, K 2'60. Horvay: Német olvasókönyv, K 3'—. Kelemen: Magyar-német és német-magyar zsebszótár, kötve, K 4'40. Csiky: Alkotmánytan, képzői, 7. k., K 2'60. Kovács: Fizika, 6. kiadás, K 3'50. Miklós: Közönséges számtan és algebra II. rész, K 2'50. Dékány: Mértan, K 3'40. Sztankó: Énekiskola IV. (vezériskola), K —'—. Kapi: Összhangzattan I., II., K 1'40. Bartalus-Gyertyánffy: Négyesdalok, 2. kiadás, K 3'—. Báthory: Orgonaiskola, K 4'—. Chovan: Zongoraiskola, II. rész, K 4'50. Oheroly: Tornazsebkönyv, 4. kiadás, K 3'20. Hohmann-Bloch: Hegedűiskola, II. rész, K 4'—. Zöld: Iskolai dalok, harmónium kísér., K 6'—. Zoltai: Magyar népdalok hegedűre, 3. füzet a K 3'—.

Segédkönyvek: Láng: A magyar beszéd tanítása nem magyar ajkú iskolákban, K 2'50. Kiss: Magyar népiskolai tanítás története, I—II., K 4'80. Molnár: Fatenyésztés K 1'—. Tormay: Magyar gazda kincsháza, K 1'—.

B) Gyakorló elemi iskola:

I. osztály. Róm. kath. elemi katekizmus a biblia elemeivel (színes képekkel), K —.52. Egri: Abc., K —.56.

II. osztály. Róm. kath. elemi katekizmus a biblia elemeivel (színes képekkel), K —.52. Havas: Olvasókönyv, II. oszt., K —. 80. Kozma—Somogyi: Magyar nyelvtan, II. oszt., K —.36. Sziklás—Walter: Számтан, II. oszt., K —.40.

III. osztály. Róm. kath. kis katekizmus, K —.56. Havas: Olvasókönyv, III. oszt., —.90. Kozma—Somogyi: Magyar nyelvtan, III. oszt., K —.52. Sziklás—Walter: Számтан, III. oszt., K —.44. Kozma: Kis atlasz, III. oszt., K —.80. Sztankó: Daloskönyv, I. K —.70.

IV. osztály. Róm. kath. kis katekizmus, K —.56. Havas: Olvasókönyv, IV. oszt., K 1.—. Kozma—Somogyi: Magyar nyelvtan, IV. oszt., K —.54. Sziklás—Walter: Számтан, IV. oszt., K —.54. Farkas—Kún: Földrajz, IV. oszt., K —.60. Kozma—Kőrösi: Atlasz, IV—VI. oszt., K 1.—. Sztankó: Daloskönyv I. K —.70.

V. és VI. osztály. Róm. kath. kis katekizmus K —.56. Demkovits: Egyháztörténet K —.20. Havas: Olvasókönyv, V—VI. oszt., K 1.40. Kozma—Somogyi: Magyar nyelvtan, V—VI. oszt., K —.96. Sziklás—Walter: Számтан, V—VI. oszt., K 1.—. Farkas—Kún: Földrajz, V—VI. oszt., K —.80. Benedek: A magy. nemzet tört., K —.90. Farkas: Polg. jogok és kötelességek, K —.40. Baló—Quint: Természetrájz, K 1.—. Miklós: Vegytan és természettan, K 1.—. Snasel: Gazdaságtan, V. oszt., K —.40. Sztankó: Daloskönyv I., K —.70. Kozma—Kőrösi: Atlasz, V—VI. oszt., K 1.—.

Tankönyvek a gazdasági ismétlő-iskolában:

Bárány Á.: Gazdasági ism. iskolai olvasókönyv I. osztály számára, K —.64. Bárány Á.: II. osztály számára, K —.80. Györfly J.: Számтан és mértan, K —.80.

Az 1909/10. isk. évet bezáró vizsgálatok sorrendje az
I. ker. állami elemi tanítóképző-intézetben.

A) Osztályvizsgálatok.

Május 25-én, szerdán d. e. 8—12-ig a IV. osztály vizsgálata minden tárgyból.

Június 3-án, pénteken d. e. 8—12-ig az I—III. osztály és a gyakorló-iskola róm. kath. növendékeinek hittani vizsgálata; d. u. 3-tól a különböző felekezetek hittani vizsgálata ugyancsak ezen osztályokban.

Június 10-én, pénteken d. e. 8—12-ig a III. osztály vizsgálata.

Június 11-én, szombaton d. e. 8—12-ig a II. osztály vizsgálata.

Június 11-én, szombaton d. u. 3—7-ig az I. osztály vizsgálata.

Június 12-én, vasárnap d. e. 8—10-ig gyak. isk. I—II. oszt. vizsgálata és d. e. 10 órakor évfűző ünnepély.

Június 15-én, szerdán d. u. 3 órakor a gazd. ismétlő isk. vizsga.

Június 19-én, vasárnap d. e. 8—1-ig a gyak. isk. III—VI. oszt. vizsga.

B) Tanítóképesítő-vizsgálatok.

Június 1., 2., 3. (szerda, csütörtök, péntek) napjain d. e. 8—12-ig és d. u. 3—6—7-ig írásbeli vizsgálatok.

Június 13—19-ig szóbeli és gyakorlati vizsgálatok.

Június 13-án déli 12 órakor a vizsgáló-bizottság előértekezlete.

Június 22—24-én magánvizsgálatok.

Június 25-én d. u. 4 órakor évfűző konferencia.

Budapest, 1910. április 7-én.

Dr. Baló József,
igazgató.

Az 1909/10. isk. évben magánvizsgálatot tettek:

1. *Vécsy György* a gimnázium V., VI. és a tanítóképző-intézet I., II. oszt. közt levő tantárgykülönbözetből . . . . . elégtelen.

2. <i>Dénes Miksa</i> a III. osztály tárgyaiból, (mint ismétlő)	megfelelt.
3. <i>Jakab Imre</i> a IV. oszt. tárgyaiból	javítóra utasított.
4. <i>Jakab Imre</i> a IV. oszt. tárgyaiból (mint ismétlő)	javítóra utasított.
5. <i>Diener Fülöp</i> a IV. oszt. tárgyaiból	javítóra utasított.
6. <i>Dénes Miksa</i> a IV. oszt. tárgyaiból	ismétlésre utasított.
7. <i>Harmati Aladár</i> a IV. oszt. tárgyaiból (mint ismétlő)	végleg elutasított.
8. <i>Kovács Béla</i> a IV. oszt. tárgyaiból, (mint ismétlő)	megfelelt.
9. <i>Erdéy Béla</i> a IV. oszt. tárgyaiból, (mint ismétlő)	megfelelt.

VI. Tanítóképesítés.

Az 1909/10. iskolai évben végzett IV. éves növendékek közül tanítóképesítő-vizsgálatra bocsátott 21 növendék (háram 1—2 tárgyból az évvégi vizsgálaton elégtelen osztályzatot nyert); 4 növendék az 1908/9. iskolai évben végzett és javító-, illetőleg ismétlő-vizsgálat útján ért a tanítóképesítő-vizsgálatig; egy jelölt ismétlő-vizsgálatot tett. Ez összesen 26. Mivel azonban egy jelölt a *magyar értekezés* írásbelijén visszalépett, teljes tanítóképesítő-vizsgálatot tett 25 jelölt, másodfokú javítóra állott egy tárgyból 1 jelölt és 2, gör. keleti, román tanító-oklevelének magyar nyelvű iskolákra való érvényesítése céljából kiegészítő vizsgálatot tett.

Az *írásbeli* képesítő-vizsgálat június 1., 2. és 3. napjain tartott meg; a *szóbeli* és *gyakorlati* vizsgálat pedig június 13—19-ig.

A vizsgáló-bizottság elnöki tisztét *Sebestyén Gyula* kir. tan., az állami tanítóképző-intézetek tanfelügyelője töltötte be.

Az *írásbeli vizsgálatok* a székesfővárosi kir. tanfelügyelő által kiválasztott tételei a következők voltak:

I. *Pedagogiából*: Az *öntevékenység*. (Lélektani megalapozása, nevelésének módja, szociális jelentősége.

II. *Geometriából*: 1. Egy kert egyenlő szárú trapézalakú; megmérhető az egyik egyenlőközű oldal, mely 20 m., a magasság, mely 26·88 m. és az egyik szár, mely 27·88 m. hosszú. Mekkora a kert területe?

2. Három, 6·7 m. sugarú kör kölcsönösen érinti egymást. Mekkora az általa bezárt idom területe?

3. Egy 7 m. magas gúla alapja oly derékszögű háromszög, melyben a befogók összege 35 m. Mekkora az alapélek, ha a gúla térfogata 273 m³?

4. Egy üres golyó belső felszíne 3·7994 m², külső felszíne 4·5216 m². Mekkora a falvastagsága?

III. *Németből*: *Der beste Empfehlungsbrief* c. olvasmány lefordítása.

IV. *Szépírásból*: három sor *magyar folyó-* és két sor *rondírás*.

V. *Rajzból*: két, négyzetes hasábon nyugvó boltív, (ezeken egy dézsa és mellette, ferdén, oda támasztva, jobbról, balról egy-egy körhenger természet után lerajzolándó.

VI. A kiegészítő — képesítő — vizsgálat írásbeli tétele:
 »Az előbeszéd és olvasmánytárgyalás a másajkú népiskolák magyar nyelvi tanításában.«

Tanítási tételek.

1. Olvasmány-tárgyalás.

- III. osztályban: »123. Vontató hajó.«
 IV. » »64. A tintás üveg.« (Vers.)

2. Nyelvtani oktatás.

- III. osztályban IV. osztályos tétel: Összetett főnevek fogalma és helyesírása.
 IV. » V. » » Az összetett mondat fogalma.

3. Mennyiségtan.

- III. osztályban: A méter részei szétbontási és összevonási gyakorlatokkal.
 III. » Egyenes arányosságú példák megfejtése.
 IV. » Kamatszámítás egy évre.

4. Földrajz.

- III. osztályban: Bács Bodrog vármegye (1. pontja).
 III. » » » (2. »).
 IV. » Svájc ismertetése.
 IV. » A földrészek és oceanok.

5. Történelem.

- IV. osztályban: A magyar nép vándorlásai, Árpád fejedelemmé választása és a vérszerződés.
 IV. » Árpád elfoglalja mai hazánkat.
 IV. » Külföldi hadi kalandok.

6. Polgári jogok és kötelességek.

- V—VI. osztályban: Iskolai kötelezettség.
 V—VI. » Állami anyakönyv. Népszámlálás.

7. Természetrajz.

- V—VI. » A gabonaféle növények.
 A sóféle ásványok.

8. Természettan.

- V—VI. osztályban: A sötét kamara. A szem és a látás.
 V—VI. » A hasáb. Szinszóródás és a szivárvány.

9. Gazdaságtan.

- V—VI. osztályban: A növények betegségei és az ellenük való védekezés.
 V—VI. » Selyemhernyótenyésztés.

10. Testgyakorlás.

- V—VI. osztályban: Egyszerűen összetett gyakorlatok.

11. Éneklés.

- III—IV. osztályban: Hangkörübbővítés az alsó 7. lépcsővel.
 III—VI. » Az egri vár. Hangjegyek alapján.

A képesítő-vizsgálat eredményei.

Magyar nyelvű népiskolai tanítószágra képesítést nyertek:

1. *Adamecz Gyula* (Budapest), 2. *Bartha Béla* (Újszász), 3. *Bendes Gyula* (Budapest), 4. *Goda Gyula* (Budapest), 5. *Hodászy Miklós* (Budapest), 6. *Holczmann Róbert* (Budapest), 7. *Hubner József* (Budapest), 8. *Jost Ferencz* (Budapest), 9. *Klammer Kálmán* (Budapest), 10. *Kovács Sándor* (Sopron), 11. *Lenkei Béla* (Budapest), 12. *Mészáros János* (Drávaszentmárton). 13. *Molnár Ferenc* (Érd), 14. *Nagy Miklós* (Hetény), 15. *Ormai Antal* (Pesthidegkút), 16. *Szobotinovic Endre* (Budapest), 17. *Varga János* (Duna-Adony), 18. *Váradai László* (Budapest), 19. *Vizi Lajos* (Budapest), 20. *Zatykó Lajos*, 21. *Butka János*, gyiresi gör. kel. román tanító megkapja oklevelére a magyar nyelvű népiskolákra érvényesítő záradékot.

Javitó-vizsgálatra utasítottak: 1. *Kovács Béla* (Budapest), 2. *Varga Imre* (Győrvar), 3. *Virágh István* (Budapest).

Ismétlő-vizsgálatra utasítottak: 1. *Dietrich Ödön* (Budapest), 2. *Erdey Béla* (Kézdivásárhely), 3. *Károlyi Ernő* (Nyitra).

Másodszori kiegészítő-vizsgálaton végleg elutasítottak: *Petric Miklós* (Rosnyó).

Róm. kath. egyh. ének- és zenére képesítették: 1. *Adamecz Gyula*, 2. *Bartha Béla*, 3. *Goda Gyula*, 4. *Hodászy Miklós*, 5. *Holczmann Róbert*, 6. *Jost Ferenc*, 7. *Lenkei Béla*, 8. *Mészáros János*, 9. *Ormai Antal*, 10. *Szobotinovic Endre*, 11. *Varga János*, 12. *Vizi Lajos*.

Ág. ev. egyh. ének- és zenére képesítést nyertek: 1. *Bendes Gyula*, 2. *Kovács Sándor*, 3. *Zatykó Lajos*.

VII. Gyakorló-iskola.

Szertárak gyarapodása.

Dr. Babó József: Vezérkönyv, a beszéd- és ért. gyakorlatok tanításához; *Úrhegyi Alajos*: ugyanaz.

Westermann: Mértani testek, *Lehmann*: földrajzi képek: Berlin, Wien, Velence, Japán kép, Niagara, Vezuv, Gibraltár
Lehmann-Leutemann: néprajzi képek: beduinok, japánok. *Leutemann*, állattani képek: hiuz, láma, papagály, kakadú, bibic, borz, apácalepke, gorilla, bálványkigyó, szövő madarak, flamingó, heringhalászat, görény, ölyv, emberi élősdiek, vaddisznó, kétpupú teve, gazella. Emberi szem, emberi fül. *Kogutovic*: A magyar korona országai, *Fiume* látképe, *Balaton*, Feszty körképe, 10 térkép a történelemhez. *Schmidt* fali kép; *Leutemann*: állattani fali kép. Főző lombik, Papin-fazék, fénytörő hasáb, kaleidoskop, mágnesrúdpar, mágnespatkó, iránytű, bőrpárna, üvegrúd, kaucsukrúd.

4189

A budapesti állami tanítóképző-intézet gyak. elemi iskolájának órarendje.

Napok		D é l e l ő t t								D é l u t á n				
		8-9		9-10		10-11		11-12		2-3		3-4		
		8-8½	8½-9	9-9½	9½-10	10-10½	10½-11	11-11½	11½-12	2-2½	2½-3	3-3½	3½-4	
Hétfő	V-VI.	Földrajz	Számítási feladat		Történet				Olvásás	Fogalmazási feladat		Test- gyakorlat		
	IV.	Felelés	Földrajz	Számítási feladat				Fogalm. fel.	Olvásás	Fogalm. fel.				
	III.	Számítási feladat		Földrajz	Felelés				Fogalmazási feladat		Olvásás			
	II.									Olv. írás	Írási felad.		Számítan	Számít. fel.
	I.									Számít. fel.	Írva olv.		Írási felad.	Számítan
Kedd	V-VI.	Nyelvtan	Számítási feladat		Hit- és erkölcstan				Alkotm.-t.	Szépirás		Éneklés		
	IV.	Számít. fel.	Nyelvtan	Számít. fel.				Szépirás	Olvásás	Szépirás				
	III.	Számítási feladat		Nyelvtan					Szépirás		Olvásás			
	II.									Nyelvtan	Nyelvt. fel.		Beszéd- és ért.-gyak.	Éneklés
	I.									Számít. fel.	Írva olv.			
Szerda	V-VI.	Számítan	Nyelvtani feladat		Term.-rajz									
	IV.	Rajzolás	Számítan	Nyelvtani feladat										
	III.	Nyelvtani feladat		Számítan	Rajzolás									
	II.									Olv., írás	Írási felad.	Számítan	Számít. fel.	
	I.									Számít. fel.	Írva olv.	Írási felad.	Számítan	
Csütörtök	V-VI.	Földrajz	Számítási feladat		Történet				Olvásás	Fogalmazási feladat		Mértan		
	IV.	Felelés	Földrajz	Számítási feladat				Fogalm. fel.	Olvásás	Fogalm. fel.	Hangjegy- írás			
	III.	Számítási feladat		Földrajz	Felelés				Olvásás					
	II.									Olv., írás	Írási felad.	Rajzolás	Test- gyakorlás	
	I.									Számít. fel.	Írva olv.			
Péntek	V-VI.	Nyelvtan	Számítási feladat		Hit- és erkölcstan				Gazd.-tan	Szépirás		Rajzolás		
	IV.	Számít. fel.	Nyelvtan	Számít. fel.				Szépirás	Olvásás	Szépirás				
	III.	Számítási feladat		Nyelvtan					Szépirás		Olvásás			
	II.									Hit- és erkölcstan	Számítan		Számít. fel.	
	I.									Írási felad.	Számítan			
Szombat	V-VI.	Számítan	Nyelvtani feladat		Term.-tan									
	IV.	Rajzolás	Számítan	Nyelvtani feladat										
	III.	Nyelvtani feladat		Számítan	Rajzolás									
	II.									Olv., írás	Írási felad.	Beszéd- és értelem- gyakorlat		
	I.									Számít. fel.	Írva olv.			

A gyakorló-iskolai tanulók.

I. osztály.

	Viselet	Szorgalom	Előmenetel
1. Bittenbinder László	dicsér.	dicsér.	kitünő
2. Boros Gyula	dicsér.	változó	jeles
3. Forgács Ferencz	dicsér.	dicsér.	jeles
4. Gorrek Béla	dicsér.	változó	jeles
5. Ivanich Károly	dicsér.	dicsér.	jeles
6. Kovács Miklós	dicsér.	dicsér.	kitünő
7. Mendlik Lajos	dicsér.	dicsér.	jeles
8. Metzler Jenő	dicsér.	változó	jeles
9. Tabajdi Kálmán	dicsér.	dicsér.	kitünő
10. Weisz Gyula	dicsér.	dicsér.	kitünő

II. osztály.

11. Domanovszky Ákos	dicsér.	dicsér.	kitünő
12. Forgács József	dicsér.	dicsér.	kitünő
13. Gyulai Elemér	dicsér.	dicsér.	jeles
14. Hollán Sándor	dicsér.	dicsér.	kitünő
15. Marsalek Ferenc	dicsér.	változó	jó
16. Rosch Ferenc	dicsér.	változó	jeles
17. Ruzicska Ede	dicsér.	változó	jó
18. Salamon István	dicsér.	dicsér.	kitünő
19. Snasel Ferenc	dicsér.	dicsér.	kitünő

III. osztály.

20. Balogh Sándor	dicsér.	változó	jeles
21. Boldog Gyula	dicsér.	dicsér.	jeles
22. Breuer Jenő	dicsér.	dicsér.	jeles
23. Grobety Nándor	jó	változó	jeles
24. Hosszú Gyula	dicsér.	változó	jeles
25. Kiss Áron	dicsér.	változó	jeles
26. Markovics György	dicsér.	változó	jó
27. Nagy Arthur	dicsér.	dicsér.	kitünő
28. Vigyázó György	jó	dicsér.	jeles
29. Wimmer László	dicsér.	változó	jó
30. Weisz László (Vértesi)	dicsér.	dicsér.	jó

IV. osztály.

31. Bárány Zsigmond	jó	változó	jeles
32. Berkes Béla	dicsér.	változó	jó

	Viselet	Szorgalom	Előmenetel
33. Bihar Tibor	dicsér.	dicsér.	kitünő
34. Dusóczky Endre	dicsér.	dicsér.	jeles
35. Lakner László	dicsér.	változó	jeles
36. Sebestyén Ferenc	jó	változó	jó
37. Schober Albert	jó	dicsér.	kitünő
38. Szabó Endre	dicsér.	változó	jeles
39. Szultsberger József	jó	változó	jó
40. Szuppán Géza	jó	dicsér.	jeles

V. osztály.

41. Hang Imre	dicsér.	változó	jó
42. Heinisch Károly	jó	változó	jó
43. Kiss Béla	jó	változó	jó
44. Mészáros László	dicsér.	dicsér.	jeles

VI. osztály.

45. Polgár Antal	dicsér.	dicsér.	kitünő
46. Rischán István	dicsér.	dicsér.	jeles
47. Tarnóczy János	jó	változó	jó
48. Ulbrich Lajos	dicsér.	dicsér.	jeles

Gazdasági ismétlő-iskola.

I. osztály.

	Viselet	Szorgalom	Előmenetel
49. Apor István		Kimaradt 1909. okt. 31-én	
50. Adamcsik József		Kimaradt 1909. okt. 31-én	
51. Csernyák Ferencz		Kimaradt 1910. jan. 31-én	
52. Járó Lajos	dicsér.	változó	jeles
53. Katkits János	dicsér.	változó	jeles
54. Kovács István		Kimaradt 1910. jan. 3-án	
55. Kovács Jenő		Kimaradt 1909. nov. 30-án	
56. Könye Imre		Kimaradt 1909. dec. 23-án	
57. Rupnik János	dicsér.	dicsér.	kitünő
58. Torma István		Kimaradt 1910. febr. 11-én	
59. Végh Gyula	dicsér.	változó	jeles
60. Woniavka Géza		Kimaradt 1910. jan. 31-én	

II. osztály.

61. Árvai József	dicsér.	változó	kitünő
62. Jakab István		Kimaradt 1909. okt. 31-én	

Magántanulók.

63. Császár Erzsébet, róm. kath., I. oszt. tanuló, jeles.
64. Csondor István, róm. kath., I. oszt. tanuló, kitünő.
65. Koromzay Jolán, róm. kath., I. oszt. tanuló, jeles.
66. Marton Katalin, róm. kath., I. oszt. tanuló, jeles.
67. Naberschnig Romeó, róm. kath., I. oszt. tanuló, kitünő.
68. Andor Mária, róm. kath., II. oszt. tanuló, kitünő.
69. Bathó István, róm. kath., II. oszt. tanuló, jeles.
70. Csondor István, róm. kath., II. oszt. tanuló, kitünő.
71. Naberschnig Romeó, róm. kath., II. oszt. tanuló, kitünő.
72. Révay József báró, róm. kath., II. oszt. tanuló, jeles.
73. Szinyei-Merse Miklós, róm. kath., II. oszt. tanuló, jeles.
74. Csondor István, róm. kath., III. oszt. tanuló, jeles.
75. Naberschnig Romeó, róm. kath., III. oszt. tanuló, jeles.
76. Szinyei-Merse Miklós, róm. kath., III. oszt. tanuló, jeles.
77. Csondor István, róm. kath., IV. oszt. tanuló, jó.
78. Naberschnig Romeó, róm. kath., IV. oszt. tanuló, jeles.

A gyakorló-iskolai tanulókra vonatkozó fontosabb statisztikai adatok.

1. Létszámmra nézve.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Gazd. ism.		összesen
							I.	II.	
Beiratkozott az év elején . . .	10	9	11	10	4	4	7	1	56
Beiratkozott év közben . . .	—	—	—	—	—	—	5	1	6
Kimaradt	—	—	—	—	—	—	8	1	9
Vizsgálatot tett az év végén .	10	9	11	10	4	4	4	1	53

2. Korra nézve.

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Gazd. ism.	összesen	
1903-ban született	9	1	—	—	—	—	—	10	
1902-ben »	1	8	1	—	—	—	—	10	
1901-ben »	—	—	9	—	—	—	—	9	
1900-ban »	—	—	1	10	—	—	—	11	
1899-ben »	—	—	—	—	1	—	2	3	
1898-ban »	—	—	—	—	2	2	—	4	
1897-ben »	—	—	—	—	—	2	4	6	
1896-ban »	—	—	—	—	1	—	4	6	
1895-ben »	—	—	—	—	—	—	1	2	
1894-ben »	—	—	—	—	—	—	1	1	
Összesen .	10	9	11	10	4	4	12	2	62

3. Vallásra nézve.

Római katolikus	8	—	9	7	3	3	10	1	49
Evangelikus református	2	8	2	3	1	1	1	1	11
Ágostai evangélikus	—	1	—	—	—	—	1	—	2
Összesen	10	9	11	10	4	4	12	2	62

4. Anyanyelvre nézve.

Magyar	10	7	11	10	4	4	12	2	60
Német	—	2	—	—	—	—	—	—	2
Összesen .	10	9	11	10	4	4	12	2	62

5. Illetőségre nézve.

Budapesti (helybeli)	7	7	7	10	4	3	9	1	48
Más községbeli	3	2	3	—	—	1	3	1	13
Külföldi	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Összesen .	10	9	11	10	4	4	12	2	62

6. A szülők polgári állására nézve.

Tanító, tanár	2	4	1	3	—	—	—	—	10
Iparos, kereskedő	1	1	—	1	1	2	1	—	7
Állami vagy községi tisztviselő	5	1	5	3	—	—	4	—	16
Más értelmiség	2	2	3	2	—	—	2	1	15
Szolga, napszámos	—	1	1	1	3	2	5	1	14
Összesen .	10	9	11	10	4	4	12	2	62

7. Viseletre nézve.*	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	Gazd. ism.		Összesen
							I.	II.	
Dicséretes	10	9	9	5	2	3	4	1	43
Jó	—	—	2	5	2	1	—	—	10
Tűrhető	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Összesen .	10	9	11	10	4	4	4	1	53

8. Szorgalomra nézve.

Dicséretes	7	6	5	4	1	3	1	—	27
Változó	3	3	6	6	3	1	3	1	26
Hanyag	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Összesen .	10	9	11	10	4	4	4	1	53

9. Előmenetelre nézve.

Kitűnő	4	5	1	2	—	1	1	1	15
Jeles	6	2	7	5	1	2	3	—	26
Jó	—	2	3	3	3	1	—	—	12
Elégséges	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Elégtelen	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Összesen .	10	9	11	10	4	4	4	1	53

10. Beszéd szerint.

Tisztán beszélt	9	8	11	10	4	4	4	1	51
Dadogó	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Selypítő	1	1	—	—	—	—	—	—	2
Összesen .	10	9	11	10	4	4	4	1	53

* Az iskolai év végén felvett adatok.

VIII. Értesítés.

A tanítóképző-intézet *első évfolyamába* oly ép testű tanulók vétetnek fel, akik 14-ik évöket már betöltötték, de 18 évesnél nem idősebbek és annyi előképzettséget igazolnak, amennyit a felső népiskolának, a polgári iskola, gimnázium és reáliskola alsó négy osztályának sikeres elvégzése nyújt.

E követelmények igazolása szabályszerű iskolai bizonyítvánnyal, vagy *kivételképpen* a vallás- és közoktatásügyi miniszter engedélye mellett leteendő *felvételi vizsgálat*al történik.

A felvétel a következő iskolai évre mindenkor a megelőző iskolai év végeztével történik.

A felvételre vonatkozólag a vallás- és közoktatásügyi miniszterium által kiadott »Hivatalos Közlöny«-ben és a »Néptanítók Lapja«-ban május 1-ig pályázati hirdetés tétetik közzé, melynek *lejárati határideje: május 31-ik napja.*

A pályázati kérvényekhez a következő okmányok csatolandók; 1. születési bizonyítvány; 2. a megkivántató előképzettségről szóló iskolai bizonyítvány a *megelőző iskolai évről*, esetleg az utolsó évi tanulmányokról szóló igazolvány, illetőleg évharmadi értesítő; 3. tiszti orvosi bizonyítvány a folyamodónak a tanítói pályára alkalmas voltáról, tehát testi-lelki épségéről; 4. hiteles községi bizonyítvány a szülők vagyoni állapotáról, a családfő polgári állásának feltüntetésével; 5. hiteles családi kimutatás.

A felvétel e pályázati kérvények alapján történik. A kérvények az intézet igazgatóságánál nyújtandók be. (Budapest, I. ker., Győri-út 15. sz. alatt, még az év folyamán, később I. Mozdony út.)

Magasabb évfolyamba rendszerint csak azok vétetnek fel, kik a megelőző évfolyamot ugyanezen intézetben mint rendes tanulók sikeresen elvégezték.

A *III. évfolyamba* felvehető, akik a polgári vagy középiskola hat osztályát végezték. Az ilyen tanulók az I. és II. évfolyam különbözőeti tárgyaiból vizsgálatot tesznek. E vizsgálat díjtalan.

Évközben csak kivételesen történhetik átlépés *más tanítóképzőből*. Ily esetben az elbocsátó intézet igazgatójának hivatalos bizonyítványa is megkivántatik.

Az állami tanítóképző-intézetnek csupán rendes tanulói vannak.

Az intézet négy évfolyamú; a négyéves tanfolyam sikeres elvégzése után a tanulók a tanítói oklevél elnyerése végett *tanítóképesítő vizsgálatra* bocsáttatnak.

A tanulók tandíjat nem fizetnek; azonban köteleztetnek a következő illetékek befizetésére: Betegápolási díj 2 K. és kirándulási díj fejenként 1 K.

A tanítóképző mellett a szülői házat pótló nevelői céllal internátus (bentlakás és köztartás) van szervezve, melyben a növendékek lakást, étellemezést, mosást és szükség esetén gyógykezelést nyernek.

Az internátusba való felvétel ösztöndíj jellegével bir: ez ösztöndíjat a vallás- és közoktatásügyi miniszter adományozza.

Az ez iránt való kérelmek a *felvételi kérvénybe* foglalandók s így szintén az igazgatóság útján terjesztetnek fel.

Az ösztöndíjak háromfélék:

1. az egész köztartás, mely az intézet internátusában való egészen ingyenes, teljes ellátásból áll;

2. a fél-köztartás, melynek élvezői az internátusban szintén teljes ellátást kapnak ugyan, de a költségvetésileg egy növendékre megállapított étellemezési költségnek felét (ez idő szerint évi 165 koronát) félévi előleges részletekben tartoznak az intézet pénztárába befizetni;

3. évenként 150 korona készpénz.

Kivételesen, külön miniszteri engedéllyel évenként 1—2 növendéknek megengedtetik, hogy mint az egész ellátást fizető ösztöndíj nélküli növendékek az internátusban elhelyeztessenek.

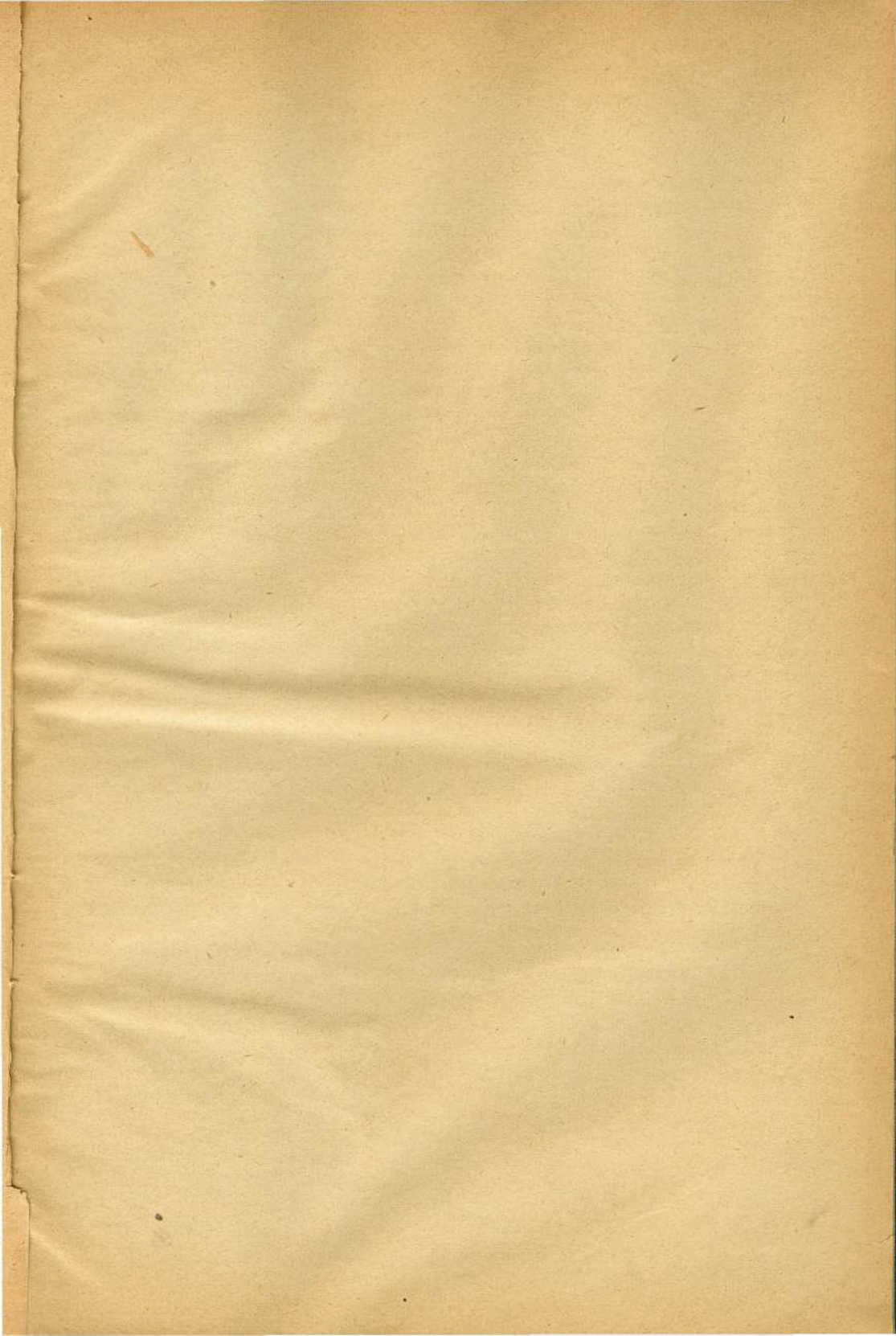
Az évenként üresedésbe jövő fentebb említett ösztöndíjak minőségéről és mennyiségéről a már fentebb említett pályázati hirdetés nyujt időről-időre részletes felvilágosítást.

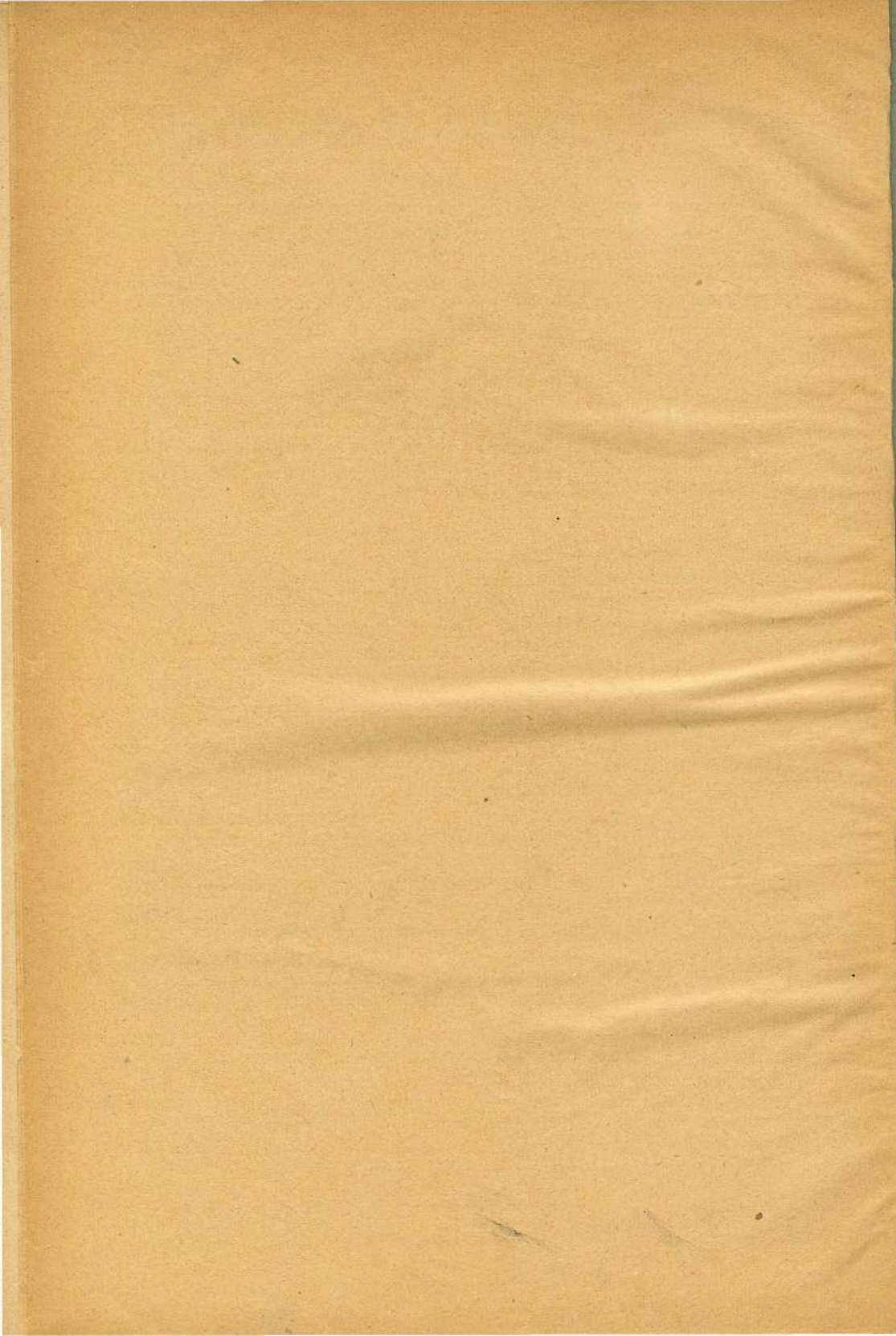
A tanítóképző-intézetek részére a 45.781. szám alatt miniszteri rendelettel kiadott rendtartási szabályzat 4. §-a alapján meg van engedve, hogy magánúton készülő tanulók, főképpen a tanítói képesítés megszerzésének céljából, a vallás- és közoktatásügyi miniszter engedelmével a rendes tanulóktól elkülönítetten osztályvizsgálatokat tehessenek.

Az ezen vizsgálatokra való jelentkezés föltételeit illetőleg miheztartás végett tájékoztat nyujt a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi magyar kir. miniszter úrnak 1900. évi 45.781. számú magas rendeletével kiadott elemi népiskolai *tanítóképesítő vizsgálati szabályzat* (kapható Budapest, I. ker., Vár, Magyar. Kir. Tudomány-Egyetemi Nyomda).

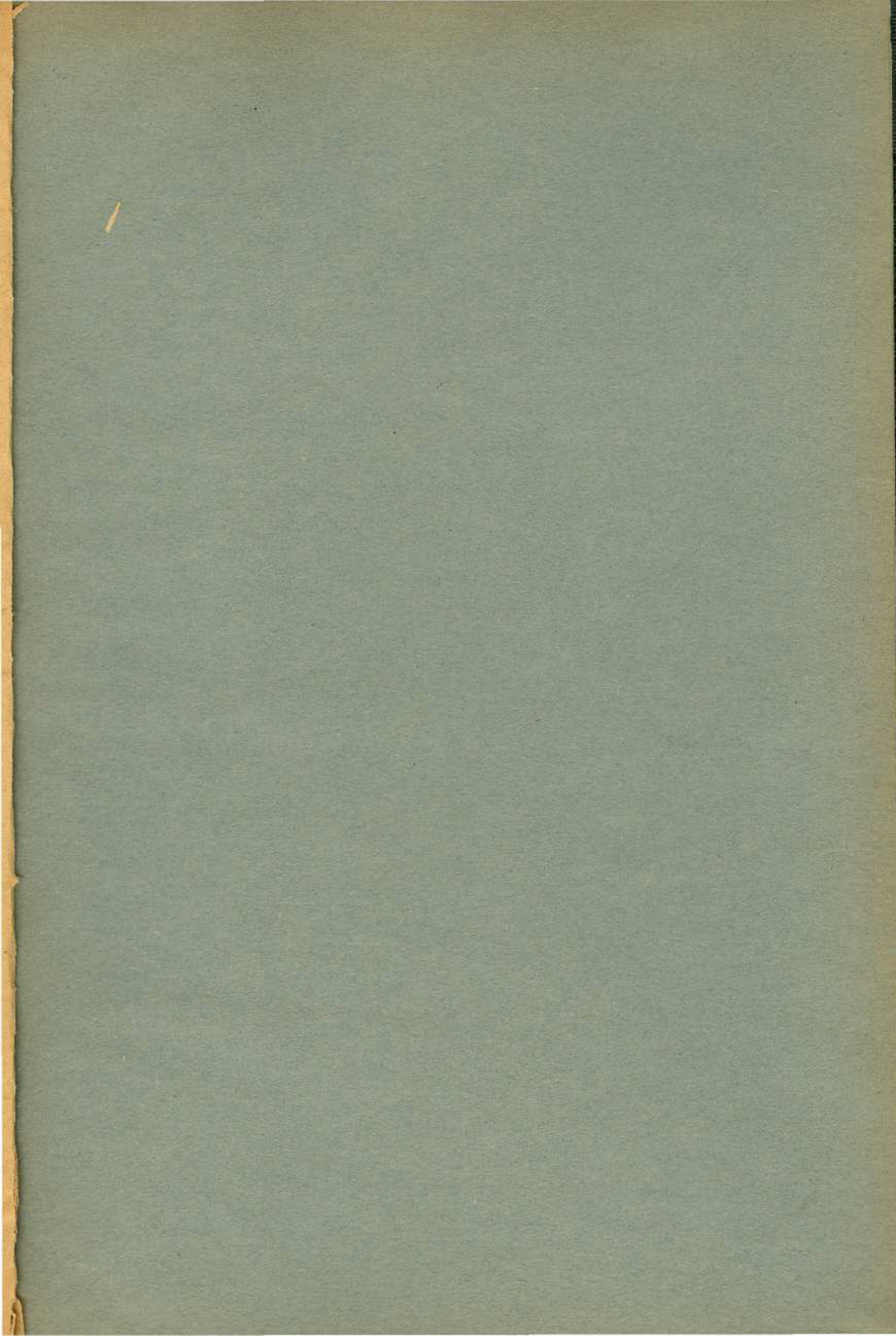
Ezen vizsgálatoknál irányadóul szolgál a *magyar kir. állami tanítóképző-intézetek tanterve* (kapható ugyanott).

Az igazgatóság.

2-

